

ЗАКОН ЗА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този закон урежда обществените отношения, свързани с провеждането на държавната политика за повишаване на енергийната ефективност.

(2) Законът се прилага за крайното потребление на енергия от въоръжените сили, доколкото не противоречи на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България или на друг специален закон в областта на националната сигурност.

Чл. 2. Законът има за цел повишаване на енергийната ефективност, като част от политиката по устойчиво развитие на страната, чрез:

1. въвеждане на схеми за задължения за енергийни спестявания;
2. използване на система от дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност при преобразуването, преноса, разпределението и доставките на енергия, както и при крайното потребление на енергия;
3. развитие на пазара на енергийни услуги и насърчаване предоставянето на енергийни услуги;
4. въвеждане на финансови механизми и инструменти, подпомагащи изпълнението на националната цел за енергийна ефективност по чл. 13, ал. 1.

Глава втора

ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ В ОБЛАСТТА НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Раздел I

Органи за управление

Чл. 3. Държавата упражнява функциите си в областта на енергийната ефективност чрез Народното събрание и Министерския съвет.

Чл. 4. Народното събрание приема национална стратегия по енергийна ефективност на Република България, която определя етапите, средствата и мерките за постигане на националната цел за енергийна ефективност по чл. 13, ал. 1.

Чл. 5. (1) Министерският съвет определя държавната политика в областта на енергийната ефективност, като част от политиката по устойчиво развитие на страната.

(2) При осъществяване на функциите си по ал. 1 Министерският съвет внася за приемане от Народното събрание националната стратегия по чл. 4 по предложение на министъра на икономиката и енергетиката.

(3) Министерският съвет приема:

1. национални планове за действие по енергийна ефективност;
2. национален план за сгради с близко до нулево потребление на енергия;
3. национален план за подобряване на енергийните характеристики на отопляваните и/или охлаждаемите сгради - държавна собственост, използвани за административни нужди от централната администрация на изпълнителната власт;
4. национална дългосрочна програма за мобилизиране на инвестиции за изпълнение на мерки за повишаване на енергийните характеристики на сградите от обществения и частния национален жилищен и търговски сграден фонд;
5. ежегодни отчети за изпълнението на националните планове за действие по енергийна ефективност по т. 1;
6. подзаконови нормативни актове, както и други актове в областта на

енергийната ефективност, в случаите, предвидени в този закон.

(4) За целите на определяне на държавната политика в областта на енергийната ефективност, органите на държавна власт и органите на местното самоуправление осигуряват предоставяне на информацията, необходима за изготвяне на актовете по ал. 2 и ал. 3, т. 1 – 5.

(5) Информацията по ал. 4 се предоставя на органите по чл. 6 и чл. 11.

Чл. 6. Държавната политика по енергийната ефективност се провежда от:

1. министъра на икономиката и енергетиката – в областта на енергийната ефективност при преобразуването, преноса, разпределението и доставките на енергия, както и при потреблението на енергия от промишлени системи;

2. министъра на инвестиционното проектиране – в областта на разработването и въвеждането на технически правила и норми в областта на енергийните характеристики на нови и съществуващи сгради;

3. министъра на регионалното развитие – в областта на прилагането на техническите правила и норми по т. 2 по отношение на енергийните характеристики на нови сгради във фаза на инвестиционен проект и преди въвеждането им в експлоатация, както и в областта на енергийните характеристики при основно обновяване, основен ремонт и реконструкция на съществуващи сгради във фаза на инвестиционен проект и преди въвеждане в експлоатация;

4. министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията – в областта на енергийната ефективност в транспортния сектор.

Чл. 7. (1) Министърът на икономиката и енергетиката:

1. разработва, съвместно с министъра на инвестиционното проектиране, министъра на регионалното развитие и министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, и министъра на финансите, и предлага на Министерския съвет проект на националната стратегия по чл. 4;

2. разработва, съвместно с министъра на инвестиционното проектиране, министъра на регионалното развитие, министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, внася за приемане от Министерския съвет и представя пред Европейската комисия националните планове за действие по енергийна ефективност по чл. 5, ал. 3, т. 1;

3. разработва и актуализира, съвместно с министъра на инвестиционното проектиране и министъра на регионалното развитие, внася за приемане от Министерския съвет и представя пред Европейската комисия националния план за сгради с близко до нулево потребление на енергия по чл. 5, ал. 3, т. 2;

4. участва при разработването и актуализирането на националния план за подобряване на енергийните характеристики на отопляваните и/или охлаждаемите сгради - държавна собственост, използвани за административни нужди от централната администрация на изпълнителната власт, по чл. 5, ал. 3, т. 3;

5. участва при разработването и актуализирането на националната дългосрочна програма за мобилизиране на инвестиции за изпълнение на мерки за подобряване на енергийните характеристики на сградите от обществените и частния национален жилищен и търговски сграден фонд по чл. 5, ал. 3, т. 4;

6. внася за приемане от Министерския съвет и предоставя на Европейската комисия ежегодни отчети по чл. 5, ал. 3, т. 5;

7. предлага схеми за насърчаване извършването на енергийни обследвания на малките и средни предприятия, по чл. 3 от Закона за малките и средни предприятия, както и прилагането на препоръчаните с обследванията мерки;

8. осъществява взаимодействие с другите органи на държавна власт и органите на местното самоуправление, както и с юридически лица с нестопанска цел по отношение на провеждането на държавната политика в областта на енергийната ефективност;

9. организира подготовката на нормативни актове за хармонизиране на българското законодателство в областта на енергийната ефективност с правото на Европейския съюз;

10. разработва и внася за приемане от Министерския съвет проекти на подзаконови нормативни актове в случаите, предвидени в този закон;

11. издава, самостоятелно или съвместно със съответните министри, подзаконовите нормативни актове, отнасящи се до енергийната ефективност, в рамките на своите правомощия по този закон;

12. утвърждава методики за оценяване на енергийните спестявания, изготвени съгласно изискванията на наредбата по чл. 18;

13. предоставя на компетентните институции на Европейския съюз информацията, предвидена в правото на Европейския съюз;

14. в съответствие с правомощията си отправя до компетентните институции на Европейския съюз искания и уведомления за предоставяне на временно освобождаване от прилагането на разпоредби от правото на Европейския съюз и на преходни периоди в областта на енергийната ефективност в случаите, предвидени в правото на Европейския съюз;

15. осъществява международното сътрудничество на Република България в областта на енергийната ефективност;

16. осъществява и други правомощия в областта на енергийната ефективност, възложени му с други нормативни актове.

(2) Съдържанието, структурата, условията и редът за предоставяне на информацията по ал. 1, т. 13 се определят с наредбата по чл. 9, ал. 4 от Закона за енергетиката.

Чл. 8. Министърът на инвестиционното проектиране, в рамките на своята компетентност:

1. участва при разработването на националната стратегия по чл. 4;

2. участва при разработването на националните планове за действие по енергийна ефективност по чл. 5, ал. 3, т. 1 и предоставя на министъра на икономиката и енергетиката ежегодно, в срок до 31 януари на годината, следваща годината на отчитане, информация за тяхното изпълнение;

3. участва при разработването, актуализирането и внасянето за приемане от Министерския съвет на националния план за сградите с близко до нулево потребление на енергия по чл. 5, ал. 3, т. 2;

4. участва при разработването и актуализирането на националния план за подобряване на енергийните характеристики на отопляваните и/или охлаждаемите сгради - държавна собственост, използвани за административни нужди от централната администрация на изпълнителната власт по чл. 5, ал. 3, т. 3;

5. участва при разработването и актуализирането на националната дългосрочна програма за мобилизиране на инвестиции за изпълнение на мерки за подобряване на енергийните характеристики на сградите от обществените и частния национален жилищен и търговски сграден фонд по чл. 5, ал. 3, т. 4;

6. издава, самостоятелно или съвместно със съответните министри, подзаконовите нормативни актове, отнасящи се до енергийната ефективност.

Чл. 9. Министърът на регионалното развитие, в рамките на своята компетентност:

1. участва при разработването на националната стратегия по чл. 4;

2. участва при разработването на националните планове за действие по енергийна ефективност по чл. 5, ал. 3, т. 1 и предоставя на министъра на икономиката и енергетиката ежегодно, в срок до 31 януари на годината, следваща годината на отчитане, информация за тяхното изпълнение;

3. участва при разработването и актуализирането на националния план за сградите с близко до нулево потребление на енергия по чл. 5, ал. 3, т. 2;

4. разработва и актуализира, съвместно с министъра на инвестиционното проектиране и министъра на икономиката и енергетиката, и внася за приемане от Министерския съвет Национален план за подобряване на енергийните характеристики на отопляваните и/или охлаждаемите сгради - държавна собственост, използвани за административни нужди от централната администрация на изпълнителната власт по чл. 5, ал. 3, т. 3;

5. разработва и актуализира, съвместно с министъра на инвестиционното проектиране и министъра на икономиката и енергетиката, и внася за приемане от Министерския съвет дългосрочната програма за мобилизиране на инвестиции за изпълнение на мерки за подобряване на енергийните характеристики на сградите от обществените и частния национален жилищен и търговски сграден фонд по чл. 5, ал. 3, т. 4;

6. издава, самостоятелно или съвместно със съответните министри, подзаконовите нормативни актове, отнасящи се до енергийната ефективност.

Чл. 10. Министърът на транспорта, информационните технологии и съобщенията, в рамките на своята компетентност:

1. участва при разработването на националната стратегия по чл. 4;

2. участва при разработването на националните планове за действие по енергийна ефективност по чл. 5, ал. 3, т. 1 и предоставя на министъра на икономиката и енергетиката ежегодно, в срок до 31 януари на годината, следваща годината на отчитане, информация за тяхното изпълнение;

3. издава, самостоятелно или съвместно със съответните министри, нормативни актове, отнасящи се до енергийната ефективност, в рамките на своята компетентност;

Чл. 11. (1) Дейностите по провеждане на държавната политика по повишаване на енергийната ефективност се изпълняват от изпълнителния директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие, наричана по-нататък "агенцията".

(2) Агенцията е юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище София и има статут на изпълнителна агенция към министъра на икономиката и енергетиката.

(3) Дейността, структурата и организацията на работа на агенцията се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет.

(4) За осъществяването на своята дейност агенцията създава териториални звена в районите по чл. 4, ал. 3 от Закона за регионалното развитие. Седалищата на териториалните звена се определят в устройствения правилник по ал. 3.

(5) Изпълнителният директор на агенцията се назначава и освобождава от министъра на икономиката и енергетиката, съгласувано с министър-председателя.

(6) Изпълнителният директор на агенцията:

1. ръководи и представлява агенцията;

2. осъществява контрол по спазване на законодателството в областта на енергийната ефективност;

3. взаимодейства с органите на държавната власт и органите на местното самоуправление, както и с юридически лица с нестопанска цел по отношение на провеждането на държавната политика в областта на енергийната ефективност;

4. предоставя ежегодно на министъра на икономиката и енергетиката за одобрение отчетите по чл. 5, ал. 3, т. 5;

5. публикува ежегодно в срок до 31 март, списък на сградите по чл. 27, ал. 1, т. 4, които към 1 януари на съответната година не отговарят на минималните изисквания за енергийните характеристики, определени с наредбата по чл. 31, ал. 4.

6. потвърждава размера на енергийните спестявания в резултат на извършените енергийни услуги и на други мерки за повишаване на енергийната ефективност чрез издаване на удостоверения за енергийни спестявания;

7. организира създаването и поддържането на национална информационна система за състоянието на енергийната ефективност;

8. оказва съдействие на органите на държавната власт и на органите на местното самоуправление, както и на участниците на пазара на енергийни услуги при изпълнението на задълженията им по този закон;

9. организира популяризиране на дейностите и мерките за повишаване на енергийната ефективност;

10. организира провеждането на изпитите и издаването на удостоверения по чл. 45, ал. 1 и 2 и чл. 61, ал. 1 и 2;

11. съдейства за развитие на обучението в областта на енергийната ефективност;

12. организира създаването и поддържането на списък на сградите, предприятията, промишлените системи, системите за улично осветление, отоплителните инсталации с водогрейни котли и климатичните инсталации, които следва да се привеждат в съответствие с изискванията за енергийна ефективност по реда на този закон;

13. изготвя, поддържа и публикува на интернет страницата на агенцията списък на финансови механизми и схеми за насърчаване на енергийната ефективност, който се актуализира ежегодно;

14. участва в подготовката на нормативни актове, включително на методики за оценка на енергийните спестявания, за хармонизиране на българското законодателство в областта на енергийната ефективност с правото на Европейския съюз;

15. изисква информация от управляващите органи по оперативни програми на Европейския съюз, свързани с осигуряването на финансиране за изпълнение на енергоспестяващи мерки и оползотворяване на енергията от възобновяеми източници, относно размера на извършените инвестиции за изпълнение на енергоспестяващи мерки и оползотворяване на енергията от възобновяеми източници, както и достигнатите в резултат на тези инвестиции нива на енергийни спестявания и на децентрализирано потребление на енергия от възобновяеми източници, в съответствие с правомощията си;

16. осъществява и други правомощия в областта на енергийната ефективност, възложени му с други нормативни актове.

(7) Агенцията е администратор на приходите от:

1. субсидии от държавния бюджет;
2. собствена дейност;
3. събрани суми от глоби и имуществени санкции, наложени с наказателни постановления, издадени при осъществяване на контрола по реда на този закон;
4. международни програми и споразумения;
5. други източници, определени с нормативен акт на Министерския съвет.

Чл. 12. (1) Държавната политика в областта на енергийна ефективност се осъществява от всички органи на държавна власт и органите на местното самоуправление.

(2) За целите по ал. 1 органите на държавна власт и органите на местното самоуправление изготвят програми по енергийна ефективност, съответстващи на целите, заложи в актовете по чл. 5, ал. 2 и ал. 3, т. 1 – 4.

(3) Програмите по ал. 2 се разработват при отчитане специфичните особености на регионалните планове за развитие на съответните райони за планиране на територията на Република България и перспективите им за устойчиво икономическо развитие.

(4) Средствата за изпълнение на програмите по ал. 2 се предвиждат в бюджетите на органите на държавната власт и органите на местното самоуправление.

(5) Органите на държавната власт и органите на местното самоуправление представят ежегодно на изпълнителния директор на агенцията отчети за изпълнението на програмите по ал. 2.

(6) Отчетите по ал. 5 съдържат описание на дейностите и мерките, посочват размера на постигнатите енергийни спестявания и се представят не по-късно от 31 януари на годината, следваща годината на изпълнение на съответните дейности и мерки.

(7) Отчетите се изготвят по образец, утвърден от изпълнителния директор на агенцията и са съставна част от отчета за изпълнението на съответния национален план за действие.

Раздел II

Цели по енергийна ефективност

Чл. 13. (1) Националната цел за енергийна ефективност се определя като количество спестявания в първичното и в крайното енергийно потребление до 31 декември 2020 г.

(2) Националната цел по ал. 1 се определя в Националния план за енергийна ефективност по чл. 5, ал. 3, т. 1.

(3) При определянето на целта по ал. 1 се отчита прогнозното първично енергийно потребление до 31 декември 2020 г., определено въз основа на:

1. потенциала за спестяване на енергия по икономически ефективен начин;
2. развитието на брутния вътрешен продукт и прогнозите за него;
3. промените в количествата внесена и изнесена енергия;
4. оползотворяването на енергията от възобновяеми източници, използване на ядрена енергия, изграждане на съоръжения за улавяне и съхранение на въглероден диоксид;
5. действащите мерки за повишаване на енергийната ефективност, изпълнени в изминал период.

Чл. 14. (1) Във връзка с изпълнението на националната цел по чл. 13, ал. 1 се въвежда схема за задължения за енергийни спестявания, която да осигури постигането на обща кумулативна цел за спестена енергия при крайното потребление на енергия до 31 декември 2020 г.

(2) Общата кумулативна цел по ал. 1 не може да бъде по-малка от 42 % от средната годишна стойност на общите количества на продажбите на енергия на крайните клиенти, на територията на страната, през 2010, 2011 и 2012 г.

(3) От количествата на продажбите по ал. 2 се изключват количествата на продажбите на енергия, използвани в:

1. транспортния сектор, въведен под код „B_101900“ по класификацията на Евростат;
2. промишлени дейности по чл. 131в от Закона за опазване на околната среда.

(4) Общата кумулативна цел по ал. 1 се разпределя, като индивидуални цели между следните задължени лица:

1. крайни снабдители, доставчици от последна инстанция, търговци с издадена лицензия за дейността "търговия с електрическа енергия", които продават електрическа енергия на крайни клиенти повече от 75 GWh годишно;
2. топлопреносни предприятия и доставчици на топлинна енергия, които продават топлинна енергия на крайни клиенти повече от 75 GWh годишно;
3. крайните снабдители и търговци с природен газ, които продават на крайни клиенти повече от 8 млн. кубически метра годишно;

4. търговци с течни горива, които продават на крайни клиенти повече от 6,5 хил. тона течни горива годишно – с изключение на горивата за транспортни цели;

5. търговци с твърди горива, които продават на крайни клиенти повече от 13 хил. тона твърди горива годишно.

Чл. 15. (1) Индивидуалните цели по чл. 14, ал. 4 представляват ежегодни енергийни спестявания при крайните клиенти за периода от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г.

(2) Индивидуалните цели по ал. 1 се определят пропорционално на продадените от съответното задължено лице по чл. 14, ал. 4 количества енергия на крайните клиенти от количеството по чл. 14, ал. 2.

(3) Продадените количества електрическа енергия по ал. 2 от крайните снабдители и от доставчиците от последна инстанция са:

1. за крайните снабдители - количествата електрическа енергия продадени от съответния краен снабдител на битови и небитови клиенти присъединени към съответната електроразпределителна мрежа на ниво ниско напрежение.

2. за доставчика от последна инстанция за клиенти присъединени към електропреносната мрежа - количествата електрическа енергия продадени от обществения доставчик на тези клиенти.

3. за доставчиците от последна инстанция за клиенти присъединени към съответната електроразпределителна мрежа - количествата електрическа енергия продадени от съответния краен снабдител на тези клиенти, намалени с количествата по т. 1.

(4) Индивидуалните цели по ал. 1 се актуализират ежегодно съобразно промяната в количествата на продажбите на съответното задължено лице спрямо общото количество на продажбите на всички задължени лица за предходната календарна година.

(5) За изпълнение на индивидуалните си цели по ал. 1, задължените лица трябва да реализират ежегодно нови спестявания на енергия в размер на:

1. За 2014 г. и 2015 г. по 1,00 % годишно;

2. За 2016 г. и 2017 г. по 1,25 % годишно;

3. За 2018 г., 2019 г. и 2020 г. по 1,50 % годишно.

Чл. 16. При отчитане на изпълнението на индивидуалните си цели по чл. 15, ал. 1 задължените лица могат да включват, освен спестени количества енергия при крайните клиенти и спестени количества енергия от:

1. мерки, изпълнени след 31 декември 2008 г, които продължават да действат до 31 декември 2020 г.;

2. мерки за повишаване на енергийната ефективност при преобразуването, преноса и/или разпределението на енергия;

3. спестени количества енергия, постигнати в предходните четири или следващите три години.

Чл. 17. Общото намаляване на кумулативната цел по чл. 14, ал. 1, чрез прилагането на чл. 14, ал. 3, т. 2, чл. 15, ал. 5, т. 1 и 2, и чл. 16, ал. 1, т. 1 и 2, не може да надвишава 25 % от кумулативната цел за спестена енергия при крайното потребление на енергия до 31 декември 2020 г., при спазване на изискването по чл. 14, ал. 2.

Чл. 18. Методиките за определянето на националната цел за енергийни спестявания, определянето на общата кумулативна цел, въвеждането на схема за задължения за енергийни спестявания и разпределянето на индивидуалните цели за енергийни спестявания между задължените лица по чл. 14, ал. 4, както и допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания, изискванията към методиките за тяхното оценяване и начините за потвърждаването им се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 19. (1) Списъкът със задължените лица по чл. 14, ал. 4 и определените им индивидуални цели за енергийни спестявания по чл. 15, ал. 1 се приема от Министерския съвет заедно с плановете за действие по чл. 5, ал. 3, т. 1.

(2) Актуализацията на индивидуалните цели се извършва с ежегодните отчети за изпълнението на националните планове за действие по енергийна ефективност.

(3) Агенцията поддържа на електронната си страница информация за текущото изпълнение на индивидуалните цели по чл. 14, ал. 4.

Чл. 20. При изпълнение на индивидуалните цели за енергийни спестявания задължените лица са длъжни:

1. да изпълняват мерки за повишаване на енергийната ефективност, както и дейности, свързани с изпълнението на тези мерки.

2. да се въздържат от всякакви действия, които могат да възпрепятстват търсенето, предлагането и развитието на енергийни услуги и на изпълнението на други дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност.

Чл. 21. При изпълнение на индивидуалните цели за енергийни спестявания задължените лица могат:

1. да предлагат енергийни услуги на конкурентни цени чрез дружества за предоставяне на енергийни услуги и/или

2. да правят вноски във Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“ в размер на инвестициите, необходими за изпълнение на мерки за постигане на индивидуалните им цели.

Чл. 22. Изготвянето на оценка на енергоспестяващия ефект от изпълнени мерки за повишаване на енергийната ефективност, с цел доказване на изпълнението на индивидуалните цели на задължените лица по чл. 14, ал.4, се извършва от лицата, вписани в регистрите по чл. 44, ал. 1 и чл. 60, ал. 1.

Чл. 23. (1) За подпомагане изпълнението на националната цел по чл. 13, ал. 1 във всички отоплявани и/или охлаждащи сгради - държавна собственост, използвани за административни нужди от централната администрация на изпълнителната власт, ежегодно се предприемат мерки за подобряване на енергийните характеристики на поне 3 % от общата разгъната застроена площ;

(2) Целта по ал. 1 се изчислява въз основа на разгънатата застроена площ на сградите с разгъната застроена площ над 500 кв. м., а от 9 юли 2015 г. - над 250 кв. м., които към 1 януари на съответната година не отговарят на минималните изисквания за енергийните характеристики, определени с наредбата по чл. 31, ал. 4.

(3) Изискванията на ал. 1 не се прилагат за:

1. сгради и културни ценности, включени в обхвата на Закона за културното наследство и на Закона за защитените територии, доколкото изпълнението на някои минимални изисквания за енергийни характеристики би довело до нарушаване на архитектурните и/или художествените характеристики на сградата;

2. молитвени домове на законно регистрираните вероизповедания в страната;

3. сгради, притежавани от въоръжените сили или от централната администрация, които служат за целите на националната отбрана, освен военните общежития или офис сградите за служители на въоръжените сили и други служители, наети от националните органи на отбраната.

(4) За сградите по ал. 1 се прилагат мерки за подобряване на техните енергийни характеристики, по реда на приоритетното им подреждане в списъка по чл. 27, ал. 1, т. 4.

(5) При постигане подобряване на енергийните характеристики на повече от 3 % от общата разгъната застроена площ на отопляваните и/или охлаждащи сгради - държавна собственост, използвани за административни нужди от централната администрация на изпълнителната власт, през дадена година, излишъкът може да се прехвърли към всяка от предходните три или следващите три години.

Раздел III

Национална стратегия, национални планове и програми

Чл. 24. Националната стратегия за енергийна ефективност по чл. 4 определя:

1. приоритетите на държавната политика в областта на енергийната ефективност;
2. инструментите за изпълнението на националната цел по чл. 13, ал. 2, в това число: механизмите, стимулите и институционалната, финансовата и правната рамка за премахване на съществуващите пазарни пречки и недостатъци, които възпрепятстват ефективността в процесите на преобразуване, пренос, разпределение, доставка и потребление на енергия;
3. механизмите за стимулиране на развитието и насърчаването на пазара на енергийни услуги;
4. инструменти за насърчаване на промени в поведението на потребителите на енергия чрез информирание относно ползите от обследването за енергийна ефективност, прилагането на мерки за енергийна ефективност и въвеждането на интелигентни измервателни уреди.

Чл. 25. (1) Националните планове за действие по енергийна ефективност по чл. 5, ал. 3, т. 1 се разработват по образец, приет от ЕК.

(2) Плановете по ал. 1 съдържат мерки за подобряване на енергийната ефективност и очакваните или постигнатите икономии на енергия, включително мерките при доставката, преноса и разпределението на енергия, както и при крайното потребление на енергия, с оглед на постигането на националната цел за енергийна ефективност, определена с националната стратегия по чл. 4.

(3) В плановете по ал. 1 може да се включат мерки за приоритетна реализация в енергийно бедни домакинства или в сгради за социално жилищно настаняване.

(4) Плановете по ал. 1 се разработват за срок от 3 години.

Чл. 26. Националният план за увеличаване на броя на сградите с близко до нулево потребление на енергия по чл. 5, ал. 3, т. 2 съдържа:

1. националното определение и техническите показатели за сгради с близко до нулево потребление на енергия, което отразява националните условия;
2. национални цели за увеличаване на броя на сградите с близко до нулево потребление на енергия в зависимост от класификацията на видовете сгради съгласно наредбата по чл. 31, ал. 4;
3. политиките и механизмите, в т. ч. финансови, за насърчаване изграждането на сградите по т. 2;
4. периода на действие на плана.

Чл. 27. (1) Националният план за подобряване на енергийните характеристики на отопляваните и/или охлаждаемите сгради - държавна собственост, използвани за административни нужди от централната администрация на изпълнителната власт по чл. 5, ал. 3, т. 3 съдържа:

1. преглед на националния сграден фонд;
2. определяне на икономически ефективни подходи за подобряване на енергийните характеристики на сгради, съобразени с вида сгради и климатичната зона;
3. политики и мерки за насърчаване на икономически ефективно основно подобряване на енергийните характеристики на сгради, включително и поетапно;
4. списък на сградите, които към 1 януари на съответната година не отговарят на минималните изисквания за енергийните характеристики, определени с наредбата по чл. 31, ал. 4, подредени приоритетно като с най-висок приоритет са тези с най-лоши енергийни характеристики спрямо минималните изисквания за енергийните

характеристики;

5. периода на действие на плана.

(2) Планът по ал. 1 се представя на Европейската комисия заедно с националните планове за действие по енергийна ефективност по чл. 5, ал. 3, т. 1.

Чл. 28. (1) Националната дългосрочна програма за мобилизиране на инвестиции за изпълнение на мерки за подобряване на енергийните характеристики на сградите от обществения и частния национален жилищен и търговски сграден фонд по чл. 5, ал. 3, т. 4 съдържа:

1. преглед на националния сграден фонд, въз основа на статистически извадки;
2. определяне на икономически ефективни подходи за подобряване на енергийните характеристики на сградите, съобразени с вида сгради и климатичната зона;
3. политики и мерки за насърчаване на икономически ефективно основно подобряване на енергийните характеристики на сгради, включително и поетапно;
4. създаване на финансова рамка за насочване на инвестиционните решения на инвеститори, строителната промишленост и финансовите институции;
5. прогноза за очакваното спестяване на енергия.

(2) Програмата по ал. 1 се представя на Европейската комисия заедно с националните планове за действие по енергийна ефективност по чл. 5, ал. 3, т. 1.

Глава трета

ДЕЙНОСТИ И МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ И ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ЕНЕРГИЙНИ УСЛУГИ

Раздел I

Дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност

Чл. 29. Дейностите за повишаване на енергийната ефективност са:

1. намаляване на загубите на енергия при производството, преноса и разпределението;
2. оценка за съответствие на инвестиционните проекти на сгради по отношение на изискванията за енергийна ефективност;
3. обследване и сертифициране за енергийна ефективност на сгради;
4. проверка за енергийна ефективност на отоплителни инсталации с водогрейни котли и на климатични инсталации в сгради;
5. обследване за енергийна ефективност на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление;
6. управление на енергийната ефективност;
7. енергийни услуги;
8. повишаване на осведомеността на домакинствата.

Чл. 30. (1) Мерките за повишаване на енергийната ефективност са действията, които водят до проверимо, измеримо или оценимо повишаване на енергийната ефективност.

(2) Допустимите мерки по ал. 1 се определят с наредбата по чл. 18.

Раздел II

Обследване и сертифициране на сгради

Чл. 31. (1) Всеки инвестиционен проект за изграждане на нова сграда, реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на съществуваща сграда трябва да съответства на изискванията за енергийна ефективност, предвидени в този закон.

(2) Инвестиционните проекти за нови сгради по ал. 1 трябва да са съобразени с техническата, екологичната и икономическата осъществимост на алтернативни високоефективни инсталации и системи за използване на:

1. децентрализирани системи за производство и потребление на енергия от възобновяеми източници;

2. инсталации за комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия;

3. инсталации за централно или локално отопление и охлаждане, както и на такива, които изцяло или частично използват енергия от възобновяеми източници;

4. термопомпи.

(3) Показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на сградите и скалата на класовете на енергопотребление се определят с наредба на министъра на икономиката и енергетиката и министъра на инвестиционното проектиране.

(4) Минималните изисквания към енергийните характеристики на сградите или на обособени части от тях, с оглед постигане на равнищата на оптималните разходи, техническите изисквания и показатели за енергийна ефективност, както и методите за определяне на годишния разход на енергия в сградите, включително на сградите с близко до нулево потребление на енергия, се определят с наредбата по чл. 169, ал. 4 във връзка с чл. 169, ал. 1, т. 6 от Закона за устройство на територията.

(5) Изискванията към енергийните характеристики на техническите сградни инсталации, в т. ч. системите за отопление, вентилация и охлаждане на сградите и системите за гореща вода и осветление, се определят с наредби на министъра на инвестиционното проектиране.

(6) Изискванията за енергийните характеристики подлежат на задължителна периодична проверка веднъж на всеки 5 години, и при необходимост се актуализират с цел отразяване на технологичното развитие в сградния сектор.

Чл. 32. (1) Енергийните характеристики на нова сграда преди въвеждане в експлоатация се удостоверяват със сертификат за проектни енергийни характеристики.

(2) Сертификатът по ал. 1 се издава въз основа на инвестиционния (екзекутивния) проект на сградата от лицата по:

1. член 43, ал. 1;

2. член 43, ал. 2 – само за сгради пета категория, съгласно чл. 137, ал. 1, т. 5 от Закона за устройство на територията, с изключение на сградите за обществено обслужване от тази категория.

(3) Разпоредбата на ал. 1 не се прилага за:

1. молитвените домове на законно регистрираните вероизповедания в страната;

2. временните сгради с планирано време за използване до две години;

3. стопанските сгради на земеделски производители, използвани за селскостопанска дейност;

4. производствените сгради;

5. жилищните сгради, които се използват по предназначение до 4 месеца годишно или се използват през ограничен период от време в годината и са с очаквано потребление на енергия по-малко от 25 % от очакваното при целогодишно използване;

6. единични сгради с разгъната застроена площ до 50 кв. м.

Чл. 33. (1) Възложителят/собственикът на нова сграда е длъжен да придобие сертификат за проектни енергийни характеристики на сградата преди въвеждането ѝ в

експлоатация.

(2) Собствениците на самостоятелни обекти в сграда имат право да получат нотариално заверено копие от оригинала на сертификата за проектни енергийни характеристики на сградата. Оригиналят на сертификата се съхранява от упълномощено от собствениците лице.

Чл. 34. (1) При продажба на нова сграда в нейната цялост продавачът предоставя на купувача оригинала на сертификата за проектни енергийни характеристики.

(2) При продажба на самостоятелни обекти в нова сграда продавачът предоставя на купувача нотариално заверено копие на сертификата за проектни енергийни характеристики на сградата.

(3) При отдаване под наем на нова сграда или на самостоятелни обекти в нея наемодателят предоставя на наемателя копие от сертификата за проектни енергийни характеристики на сградата.

(4) Когато нова сграда, за която е издаден сертификат за проектни енергийни характеристики, или самостоятелен обект в нея се обявява за продажба или за отдаване под наем, показателят специфичен годишен разход на първична енергия – kWh/m², посочен в сертификата, се отбелязва във всички обяви.

Чл. 35. Условието и редът за издаване на сертификат за проектни енергийни характеристики се определят с наредбата по чл. 48.

Чл. 36. (1) Енергийните характеристики на сгради в експлоатация се установяват с обследване за енергийна ефективност.

(2) Обследването за енергийна ефективност на сгради в експлоатация има за цел да установи нивото на потребление на енергия, да определи специфичните възможности за намаляването му и да препоръча мерки за повишаване на енергийната ефективност.

(3) Обследването завършва с доклад, който се съставя при условията и по реда на наредбата по чл. 48.

Чл. 37. (1) Сертифицирането за енергийна ефективност на сгради в експлоатация има за цел удостоверяване актуалното състояние на потреблението на енергия в сградите, енергийните характеристики и съответствието им със скалата на класовете на енергопотребление от наредбата по чл. 31, ал. 3.

(2) Сертифицирането за енергийна ефективност на сгради в експлоатация се извършва въз основа на извършено обследване за енергийна ефективност на сградата.

(3) Собствениците на сгради за обществено обслужване с разгъната застроена площ над 500 кв. м, а от 9 юли 2015 г. – с разгъната застроена площ над 250 кв. м, за които има издаден сертификат за енергийни характеристики, са длъжни да поставят сертификата на видно място в сградата.

Чл. 38. (1) Всички сгради за обществено обслужване в експлоатация с разгъната застроена площ над 500 кв. м, а от 9 юли 2015 г. – с разгъната застроена площ над 250 кв. м. подлежат на задължително сертифициране.

(2) Разпоредбата на ал. 1 не се прилага за:

1. сгради и културни ценности, включени в обхвата на Закона за културното наследство и на Закона за защитените територии, доколкото изпълнението на някои минимални изисквания за енергийни характеристики би довело до нарушаване на архитектурните и/или художествените характеристики на сградата;

2. молитвени домове на законно регистрираните вероизповедания в страната;

3. временни сгради с планирано време за използване до две години;

4. стопанските сгради на земеделски производители, използвани за селскостопанска дейност;

5. производствени сгради;

6. жилищни сгради, които се използват по предназначение до 4 месеца годишно;

7. единични сгради с разгъната застроена площ до 50 кв. м.

(3) Собствениците на сгради по ал. 1 са длъжни да изпълнят мерките за повишаване на енергийната ефективност, предписани от обследването за енергийна ефективност, в тригодишен срок от датата на приемане на резултатите от обследването.

Чл. 39. (1) До издаването на сертификат за енергийни характеристики на сградата, същите се удостоверяват със сертификат за проектни енергийни характеристики.

(2) Възложителите по смисъла на чл. 161, ал. 1 от Закона за устройство на територията са длъжни да придобият по реда на този закон сертификат за енергийни характеристики на сградата в срок не по-рано от три и не по-късно от 6 години от датата на въвеждането ѝ в експлоатация.

(3) Сертификатът за енергийни характеристики на сградата се актуализира във всички случаи на извършване на дейности, водещи до подобряване на цялостните енергийни характеристики на сградата, като:

1. реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на сградата;
2. текущ ремонт на инсталации на сградата;
3. други дейности.

(4) Сертификатът за енергийни характеристики на самостоятелен обект от сградата се издава въз основа на общ сертификат за цялата сграда при сгради с обща отоплителна и/или охладителна инсталация.

Чл. 40. (1) Мерките за повишаване на енергийна ефективност, които се препоръчват при всяка реконструкция, основно обновяване, основен ремонт на сграда или на части от сграда в експлоатация, се оценяват по отношение на техническата и икономическата целесъобразност за използване на алтернативни инсталации и системи по чл. 31, ал. 2.

(2) След изпълнение на реконструкция, основно обновяване, основен ремонт на сграда, енергийните ѝ характеристики трябва да са подобрени така, че да съответстват на минималните нормативни изисквания, определени в наредбата по чл. 31, ал. 4.

Чл. 41. (1) При продажба на сграда по чл. 38 продавачът предоставя на купувача сертификата за енергийни характеристики на сградата, а при продажба на самостоятелен обект в сграда с обща отоплителна и/или охладителна инсталация – нотариално заверено копие на сертификата за енергийни характеристики на сградата.

(2) При отдаване под наем на сграда по чл. 38 или на самостоятелен обект в сграда наемодателят предоставя на наемателя копие на сертификата за енергийни характеристики на сградата.

(3) Когато сграда в експлоатация, за която е издаден сертификат за енергийни характеристики, или самостоятелен обект в нея се обявява за продажба или за отдаване под наем, показателят специфичен годишен разход на първична енергия - kWh/m², посочен в сертификата, се отбелязва във всички обяви.

Чл. 42. Лицата, които извършват сертифицирането, издават сертификат за енергийни характеристики на сградата, който се придружава с декларация за липса на обстоятелствата по чл. 43, ал. 4.

Чл. 43. (1) Обследването за енергийна ефективност, сертифицирането на сгради, изготвянето на оценка за съответствие на инвестиционните проекти и изготвянето на оценки за енергийни спестявания се извършват от лица, вписани в регистъра по чл. 44, ал. 1, които:

1. са търговци по смисъла на Търговския закон или по законодателството на държава-членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или Конфедерация Швейцария;

2. притежават необходимите технически средства, определени по реда на чл. 44, ал. 2;

3. разполагат с необходимия персонал – консултанти по енергийна ефективност, в съответствие с наредбата по чл. 45, ал. 4, които:

а) имат завършено висше техническо образование, придобито в Република България или в друга държава-членка на Европейския съюз, или в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или в Конфедерация Швейцария;

б) имат придобит стаж по специалността – не по-малко от две години за лицата с образователно-квалификационна степен "магистър" и не по-малко от три години за лицата с образователно-квалификационна степен "бакалавър";

в) притежават документ, удостоверяващ положен успешно изпит за придобиване на необходимата квалификация за извършване на дейностите по ал. 1 в акредитирани висши технически училища по реда на Закона за висшето образование или по реда на съответното законодателство на държава-членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или в Конфедерация Швейцария.

(2) Обследването за енергийна ефективност, сертифицирането на сгради, изготвянето на оценка за съответствие на инвестиционните проекти и изготвянето на оценки за енергийни спестявания за сгради пета категория, съгласно чл. 137, ал. 1, т. 5 от Закона за устройство на територията, с изключение на сгради, предназначени за обществено обслужване от тази категория, може да се извършват и от лица, вписани в регистъра по чл. 44, ал. 1, които:

1. са физически лица – консултанти по енергийна ефективност, в съответствие с наредбата по чл. 45, ал. 4;

2. разполагат с необходимите технически средства, определени по реда на чл. 44, ал. 2;

3. имат завършено висше техническо образование, придобито в Република България или в друга държава-членка на Европейския съюз, или в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или в Конфедерация Швейцария;

4. имат придобит стаж по специалността – не по-малко от две години за лицата с образователно-квалификационна степен "магистър", и не по-малко от три години за лицата с образователно-квалификационна степен "бакалавър";

5. притежават документ, удостоверяващ положен успешно изпит за придобиване на необходимата квалификация за извършване на дейностите по ал. 2 в акредитирани висши технически училища по реда на Закона за висшето образование или по реда на съответното законодателство на държава-членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или в Конфедерация Швейцария.

(3) Квалификацията на консултантите по енергийна ефективност се придобива на две нива:

1. ниво 1 – имат компетентност за извършване на дейностите по ал. 1 за всички категории сгради съгласно чл. 137, ал. 1, т. 5 от Закона за устройство на територията и номенклатурата на видовете строежи по отделните категории, определена с наредбата по чл. 137, ал. 2 от Закона за устройство на територията;

2. ниво 2 – имат компетентност за извършване на дейностите по ал. 1 за сградите пета категория съгласно чл. 137, ал. 1, т. 5 от Закона за устройство на територията и номенклатурата на видовете строежи по отделните категории, определена с наредбата по чл. 137, ал. 2 от Закона за устройство на територията, без сградите за обществено обслужване от същата категория.

(4) Лицата по ал. 1, включително наетият от тях персонал, както и лицата по ал. 2 нямат право да извършват обследване и сертифициране за енергийна ефективност и/или оценка за съответствието на проектите на сградата, когато са:

1. проектантите на сградата;
2. строители и/или доставчици на машини, съоръжения и технологично оборудване;
3. участници в експлоатацията на сградата;
4. участници в изпълнението на енергоспестяващи мерки в сградата.

(5) Консултантите по енергийна ефективност по ал. 1, т. 3 могат да участват в екипите на не повече от две лица по ал. 1, т. 1 и по чл. 59, ал. 1, т. 1.

Чл. 44. (1) Лицата по чл. 43, ал. 1 и ал. 2 се вписват в публичен регистър, воден от Камарата на консултантите по енергийна ефективност.

(2) Условието, редът и обстоятелствата, подлежащи на вписване в публичния регистър по ал. 1 се определят със Закона за Камарата на консултантите по енергийна ефективност.

Чл. 45. (1) Консултантите по енергийна ефективност по чл. 43, ал. 1 т. 3 и ал. 2 полагат изпит пред агенцията за познаване на нормативната уредба в областта на енергийната ефективност на всеки три години, считано от датата на издаването на документа за придобиване на професионална квалификация по реда на този закон.

(2) На успешно положили изпит лица, изпълнителният директор на агенцията издава удостоверения със срок на валидност три години.

(3) За провеждане на изпита по ал. 1 и издаването на удостоверения по ал. 2 се заплаща такса, определена с тарифата по чл. 75, ал. 1.

(4) Условието и редът за придобиване на квалификацията по чл. 43, ал. 1, т. 3, буква "в" и ал. 2, т. 5, както и условията и редът за провеждане на изпитите по ал. 1 и издаването на удостоверения по ал. 2 се определят с наредба на министъра на икономиката и енергетиката и министъра на инвестиционното проектиране.

Чл. 46. (1) Лицата по чл. 43, ал. 1 и ал. 2 представят в агенцията ежегодно не по-късно от 31 януари на текущата календарна година списък на сградите, за които са извършили дейности по чл. 43, ал. 1 и ал. 2 през предходната година.

(2) Списъкът по ал. 1 се изготвя по образец, утвърден от изпълнителния директор на агенцията, и се представя на хартиен и на електронен носител.

Чл. 47. (1) Сертификатът за енергийни характеристики на сграда е със срок на валидност до 10 години.

(2) Срокът на валидност по ал. 1 започва да тече от датата на издаване на сертификата, а в случаите по чл. 24, т. 18 и 19 от Закона за местните данъци и такси – от началото на годината, следваща годината на издаване на сертификата.

Чл. 48. Условието и редът за извършване на обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради, както и условията и редът за изготвяне на оценка на енергийните спестявания се определят с наредба на министъра на икономиката и енергетиката и министъра на регионалното развитие.

Раздел III

Проверка за енергийна ефективност на отоплителни инсталации с водогрейни котли и климатични инсталации в сгради

Чл. 49. Проверката за енергийна ефективност на отоплителни инсталации с водогрейни котли и климатични инсталации в сгради има за цел установяване нивото на ефективност при тяхната експлоатация и идентифициране на мерки за нейното повишаване.

Чл. 50. (1) На проверка по реда на този закон подлежат отоплителни инсталации с водогрейни котли в сгради с полезна номинална мощност за отопление на помещения над 20 kW.

(2) В зависимост от инсталираната мощност и вида на използваната енергия отоплителните инсталации с водогрейни котли подлежат на задължителна периодична проверка за енергийна ефективност веднъж на:

1. всеки 4 години – за отоплителни инсталации с водогрейни котли на течна или твърдо гориво с единична номинална мощност от 20 до 50 kW включително и на природен газ с единична номинална мощност над 100 kW включително;

2. всеки 3 години – за отоплителни инсталации с водогрейни котли на течна или твърдо гориво с единична номинална мощност от 50 до 100 kW включително;

3. всеки 2 години – за отоплителни инсталации с водогрейни котли на течна или твърдо гориво с единична номинална мощност над 100 kW включително;

(3) Проверката по ал. 2 включва:

1. оценка на състоянието и функционирането на достъпните части от отоплителни инсталации на сградите, включително водогрейните котли, системата за управление на топлоподаването и циркулационна/и помпа/и;

2. оценка на коефициента на полезно действие на водогрейните котли;

3. оценка на оразмеряването на водогрейните котли в съответствие с нуждите от отопление на сградата.

(4) Оценката по ал. 3, т. 3 не се извършва, ако в периода между две проверки не са извършени промени в отоплителната система или в изискванията относно отоплението на сградата.

(5) Проверката на отоплителните инсталации с водогрейни котли се извършва през отоплителния период при работещи отоплителни инсталации с водогрейни котли.

(6) Първата проверка на инсталирани водогрейни котли в нови сгради се извършва в обхвата на обследването за енергийна ефективност на сградата след въвеждането ѝ в експлоатация.

Чл. 51. (1) На проверка по реда на този закон подлежат климатичните инсталации в сгради с номинална електрическа мощност над 12 kW.

(2) Климатичните инсталации подлежат на задължителна периодична проверка за енергийна ефективност веднъж на всеки 4 години, която включва:

1. оценка на състоянието и функционирането на достъпните части от климатичната инсталация;

2. оценка на коефициента на полезно действие на климатичната инсталация;

3. оценка на оразмеряване на климатичната инсталация в съответствие с нуждите от охлаждане на сградата.

(3) Оценката по ал. 2, т. 3 не се извършва, ако в периода между две проверки не са извършени промени в инсталацията или не са променени изискванията към охлаждането на сградата, в случаите, когато инсталацията работи в режим охлаждане.

Чл. 52. (1) Агенцията създава и поддържа база данни за състоянието на:

1. отоплителните инсталации с водогрейни котли по чл. 50, ал. 1;

2. климатичните инсталации по чл. 51, ал. 1.

(2) В срок 6 месеца от датата на въвеждане в експлоатация на съоръженията по ал. 1 техните собственици подават в агенцията декларация по образец, утвърден от изпълнителния директор на агенцията.

(3) Информацията по ал. 2 служи за създаване и поддържане на базата данни по ал. 1.

Чл. 53. (1) За отоплителни инсталации с водогрейни котли със срок на експлоатация над 15 години проверката за енергийна ефективност включва препоръки към собственика за подобряване на ефективността, подмяна на котлите, промени в отоплителната инсталация, други модификации по отоплителната инсталация и/или други алтернативни решения.

(2) Проверката по ал. 1 се извършва еднократно.

Чл. 54. (1) Проверката за енергийна ефективност на отоплителните инсталации с водогрейни котли по чл. 50, ал. 1 и на климатичните инсталации по чл. 51, ал. 1 се извършва от лицата по чл. 43, ал. 1 и ал. 2 и/или чл. 59, ал. 1.

(2) Проверката по ал. 1 завършва с доклад, който се съставя при условията и по реда на наредбата по чл. 56.

(3) Докладът по ал. 2 се предоставя на собственика или на наемателя на сградата или на упълномощено от собствениците на сградата лице.

Чл. 55. (1) Лицата по чл. 43, ал. 1 и 2 и чл. 59, ал. 1 представят в агенцията, ежегодно не по-късно от 31 януари на текущата календарна година, списък на отоплителните инсталации с водогрейни котли и на климатичните инсталации, на които са извършили проверки през предходната година.

(2) Списъкът по ал. 1 се изготвя по образец, утвърден от изпълнителния директор на агенцията, и се представя на хартиен и на електронен носител.

Чл. 56. Условията и редът за извършване на проверката за енергийна ефективност на отоплителните инсталации с водогрейни котли по чл. 50, ал. 1 и на климатичните инсталации по чл. 51, ал. 1, условията и редът за изготвянето на оценка на енергийните спестявания, както и условията и редът за създаване, поддържане и ползване на базата данни по чл. 52 се определят с наредба на министъра на икономиката и енергетиката.

Раздел IV

Обследване за енергийна ефективност на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление

Чл. 57. (1) Обследването за енергийна ефективност на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление има за цел да определи специфичните възможности за намаляване на енергийното потребление и да препоръча мерки за повишаване на енергийната ефективност.

(2) На задължително обследване за енергийна ефективност подлежат всички:

1. предприятия, които не попадат в обхвата на чл. 3 от Закона за малките и средни предприятия;

2. промишлени системи, чието годишно потребление на енергия е над 3000 MWh.

3. системи за външно изкуствено осветление – улично, парково и други.

(3) Обследването по ал. 1 се извършва най-малко веднъж на всеки 4 години.

(4) Ново обследване по ал. 1 се извършва задължително на:

1. промишлени системи, в които са извършени основни промени в технологичното оборудване и/или производствените системи, промяна на горивната база и начина на преобразуване на енергия;

2. системи за външно изкуствено осветление, в които са извършени промени в инсталацията (подмяна на осветителни тела, промяна на схемите за осветление и/или енергозахранване) или когато са променени изискванията към осветеността на осветявания обект.

(5) Собствениците промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, които подлежат на задължително обследване по ал. 2, т. 2 и 3, подават в агенцията ежегодно до 31 януари декларация по образец за годишното потребление на енергия през предходната календарна година.

(6) Показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, както и условията и редът за извършване на обследване за енергийна ефективност и изготвяне на оценка за енергийни спестявания се определят с наредба на министъра на икономиката и енергетиката.

Чл. 58. (1) Лицата по чл. 59, ал. 1 представят в агенцията ежегодно в срок до 31 януари на текущата календарна година списък на предприятията, промишлените системи и системите за външно изкуствено осветление, на които са извършили обследване през предходната година.

(2) Списъкът по ал. 1 се изготвя по образец, утвърден от изпълнителния директор на агенцията и се представя на хартиен и на електронен носител.

Чл. 59. (1) Обследването по чл. 57, ал. 1 се извършва от лица, вписани в регистъра по чл. 60, ал. 1, които:

1. са търговци по смисъла на Търговския закон или по законодателството на държава-членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или Конфедерация Швейцария;

2. притежават необходимите технически средства, определени по реда на чл. 44, ал. 2;

3. разполагат с необходимия персонал – консултанти по енергийна ефективност, в съответствие с наредбата по чл. 45, ал. 4, които:

а) имат завършено висше техническо образование, придобито в Република България или в друга държава-членка на Европейския съюз, или в друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или в Конфедерация Швейцария;

б) имат придобит стаж по специалността не по-малко от две години – за лицата с образователно-квалификационна степен "магистър", и не по-малко от три години за лицата с образователно-квалификационна степен "бакалавър";

в) притежават документ, удостоверяващ положен успешно изпит за придобиване на необходимата квалификация за извършване на обследване за енергийна ефективност на промишлени системи в акредитирани висши технически училища по реда на Закона за висшето образование или по реда на съответното законодателство на държава-членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария.

(2) Лицата по ал. 1, включително наетият от тях персонал, нямат право да извършват обследване за енергийна ефективност на промишлената система, когато са:

1. участвали при проектирането и изграждането на промишлената система;

2. участници в експлоатацията на промишлената система;

3. участници в изпълнението на енергоспестяващи мерки в промишлената система.

(3) Консултантите по енергийна ефективност по ал. 1, т. 3 могат да участват в екипите на не повече от две лица по ал. 1, т. 1 и по чл. 43, ал. 1, т. 1.

Чл. 60. (1) Лицата по чл. 59, ал. 1 се вписват в публичен регистър, воден от Камарата на консултантите по енергийна ефективност.

(2) Условията, редът и обстоятелствата, подлежащи на вписване в публичния регистър по ал. 1, се определят със закона по чл. 44, ал. 2.

Чл. 61. (1) Консултантите по енергийна ефективност по чл. 59, ал. 1 полагат изпит пред агенцията за познаване на нормативната уредба в областта на енергийната ефективност, на всеки три години, считано от датата на издаването на документа за придобиване на професионална квалификация по реда на този закон.

(2) На успешно положили изпит лица, изпълнителният директор на агенцията издава удостоверения със срок на валидност три години.

(3) За провеждане на изпита по ал. 1 и издаването на удостоверения по ал. 2 се заплаща такса, определена с тарифата по чл. 75, ал. 1.

(5) Условието и редът за придобиване на квалификацията по чл. 59, ал. 1, т. 3, буква „в“, както и условията и редът за провеждане на изпитите по ал. 1 и издаването на удостоверения по ал. 2 се определят с наредбата по чл. 45, ал. 4.

Чл. 62. Обследването завършва с доклад, който се съставя при условията и по реда на наредбата по чл. 57, ал. 6 и се придружава с декларация за липса на обстоятелствата по чл. 59, ал. 2.

Раздел V

Управление потреблението на енергия

Чл. 63. (1) Задължените лица по чл. 14, ал. 4, собствениците на сгради по чл. 38, ал. 1, собствениците на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление по чл. 57, ал. 2 са длъжни да извършват управление на енергийната ефективност.

(2) Управлението на енергийната ефективност се извършва чрез:

1. текущо организиране на изпълнението на програмите по чл. 12, ал. 2, както и на други мерки, които водят до изпълнението на индивидуалните цели за енергийни спестявания;

2. текущо поддържане на информация за месечното производство/потребление по видове енергии, включително дати, цени, количество и качество на доставените/продадените енергии и горива;

3. ежегодно изготвяне на анализи на енергийното потребление;

4. текуща оценка на изпълнението на поставените им индивидуални цели за енергийни спестявания;

5. определяне най-малко на един служител, в чиято длъжностна характеристика се включва изпълнение на задълженията по т. 1 – 3.

(3) Задължените лица по чл. 14, ал. 4 изготвят месечни и годишни енергийни баланси, включващи закупуваната и продаваната енергия.

(4) Лицата по ал. 1 представят в агенцията годишни отчети за управлението на енергийната ефективност.

(5) Отчетите по ал. 4 съдържат информация за изпълнението на изискванията на ал. 2 и се представят в агенцията не по-късно от 31 януари на годината, следваща годината на отчитане.

(6) Отчетите по ал. 4 на органите на държавната власт и органите на местното самоуправление се представят в агенцията заедно с отчетите по чл. 12, ал. 5.

(7) Отчетите по ал. 4 се изготвят по образец, утвърден от изпълнителния директор на агенцията и са съставна част от отчета за изпълнението на съответния национален план за действие.

Чл. 64. За подпомагане дейността на областните управители и кметовете по чл. 63, към областните и общинските администрации могат да се създават експертни съвети по управление на енергийната ефективност.

Раздел VI

Предоставяне на енергийни услуги

Чл. 65. Енергийните услуги имат за цел комбиниране доставката на енергия с енергоефективна технология и/или с действие, което обхваща експлоатацията, поддръжката и управлението, необходими за предоставяне на услугата, и водят до проверимо, измеримо или оценимо повишаване на енергийната ефективност и/или

спестяване на първични енергийни ресурси.

Чл. 66. (1) Енергийните услуги се извършват въз основа на писмени договори, сключени с крайни клиенти.

(2) Енергийните услуги включват изпълнението на една или повече дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност, посочени в наредбата по чл. 18.

(3) За осигуряване проследимост на разходите за енергия и на постигнатите нива на енергийни спестявания като резултат от изпълнението на енергийни услуги, лицата по чл. 67, ал. 2 предоставят с фактурите на крайните клиенти информация за:

1. текущите действителни цени и действително потребената енергия;
2. енергийната консумация за текущия период, сравнена с енергийната консумация за същия период през предходната година;
3. координати за връзка с потребителски организации, енергийни агенции или други институции, включително адреси в интернет, от които може да се получи информация за възможните мерки за повишаване на енергийната ефективност.

Чл. 67. (1) Енергийните услуги могат да се извършват от физически или юридически лица – търговци по смисъла на Търговския закон или по смисъла на законодателство на държава-членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или Конфедерация Швейцария.

(2) Задължените лица по чл. 14, ал. 4 предоставят енергийни услуги или правят вноски във Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници" в размер на инвестициите, необходими за изпълнение на мерки за постигане на индивидуалните им цели.

(3) Когато в обхвата на енергийните услуги по чл. 66, ал. 2 се включва изпълнението на дейности по чл. 36, ал. 2 и чл. 57, ал. 1, лицата по ал. 1 и 2:

1. изпълняват сами дейностите, в случай че отговарят на изискванията на чл. 43, ал. 1 или ал. 2 или чл. 59, ал. 1;
2. възлагат изпълнението на дейностите на лица, които отговарят на изискванията на чл. 43, ал. 1 или ал. 2 или чл. 59, ал. 1.

(4) Задължените лица по чл. 14, ал. 4, съвместно със собствениците на средствата за търговско измерване на доставяната до крайните клиенти енергия, могат да предоставят като енергийна услуга при конкурентни цени, с цел осигуряване проследимост на разходите за енергия от крайните клиенти, подмяната на съществуващите уреди (средства за търговско измерване) с интелигентни системи за измерване и контрол, които дават визуална информация за:

1. текущото енергопотребление;
2. преходна текуща сметка;
3. моментен енергиен товар;
4. отклонения в качеството на доставяне на енергията;
5. друга необходима информация.

(5) При определяне стойността на предоставените енергийни услуги се взема предвид постигнатото повишение на енергийната ефективност и степента на удовлетворяване на други предвидени в договора за предоставяне на енергийната услуга изисквания.

(6) Задължените лица по чл. 14, ал. 4, съвместно със собствениците на средствата за търговско измерване на доставяната до крайните потребители енергия са длъжни:

1. по време на инсталирането на интелигентни измервателни уреди на потребителите да дават подходящи съвети и информация за пълния потенциал на тези уреди по отношение на управлението на отчитането на показанията и наблюдението на енергопотреблението.

2. да гарантират сигурността на интелигентните измервателни уреди и предаването на данни, както и неприкосновеността на личния живот на крайните клиенти, при спазване на съответното законодателство относно защита на данните и неприкосновеността на личния живот.

Раздел VII

Разполагаемост и достъпност на информацията

Чл. 68. (1) С цел осигуряване на достъпност и разполагаемост на информацията, събирана при условията и по реда на този закон, в агенцията се създава и поддържа национална информационна система за състоянието на енергийната ефективност в Република България.

(2) С цел осигуряване на достъпност чрез системата по ал. 1 се предоставя информация за:

1. националната цел по чл. 13, ал. 1;
2. изпълнението на дейности и мерки, предвидени в националните планове за действие по енергийна ефективност по чл. 5, ал. 3, т. 1;
3. постигнатите годишни енергийни спестявания;
4. състоянието на енергийната ефективност – на национално ниво и по сектори;
5. актовете по чл. 5, ал. 2 и ал. 3, т. 1 – 5;
6. програмите по чл. 12, ал. 2 и предвидените по чл. 12, ал. 4 средства за изпълнението им;
7. отчетите по чл. 63, ал. 4;
8. добрите практики в областта на енергийната ефективност;
9. лицата, вписани в регистрите по чл. 44, ал. 1 и чл. 60, ал. 1;
10. финансовите инструменти и механизми за стимулиране на проекти за предоставяне на енергийни услуги;
11. възможностите за участие на финансови институции във финансирането на мерки за подобряване на енергийната ефективност.

(3) С цел осигуряване на разполагаемост чрез системата по ал. 1 се набира информация за:

1. изпълнението на индивидуалните цели по чл. 14, ал. 4;
2. реализираните от задължените лица по чл. 14, ал. 4 продажби на енергия към крайните клиенти през предходната календарна година;
3. количествата произведена продукция и/или извършени услуги и добавена стойност през предходната календарна година и използваната за това енергия;
4. реализираните дейности и мерки за енергийна ефективност;
5. сградите, подлежащи на задължително сертифициране по чл. 38, ал. 1;
6. отоплителните инсталации с водогрейни котли и климатичните инсталации по чл. 50, ал. 1 и чл. 51, ал. 1;
7. предприятията, промишлените системи и системите за външно изкуствено осветление, подлежащи на задължително обследване по чл. 57, ал. 2;
8. изпълнени проекти за постигане на индивидуалните цели по чл. 14, ал. 4, финансирани от Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници";
9. други дейности, свързани с изпълнението на този закон.

Чл. 69. (1) Информацията по чл. 68, ал. 2 и ал. 3 се предоставя от:

1. задължените лица по чл. 14, ал. 4;

2. собствениците на сгради по чл. 38, ал. 1;
3. собствениците на отоплителни инсталации с водогрейни котли и климатични инсталации съответно по чл. 50, ал. 1 и чл. 51, ал. 1;
4. собствениците на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление по чл. 57, ал. 2;
5. изпълнителния директор на Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници";
6. други лица, които предоставят енергийни услуги.

(2) Информацията по ал. 1 се предоставя на агенцията не по-късно от 31 януари на годината, следваща годината на изпълнение на съответните дейности и мерки.

Чл. 70. Съдържанието, структурата, условията и редът за набиране и предоставяне на информацията по чл. 68, ал. 2 и ал. 3 се определят с наредба на министъра на икономиката и енергетиката.

Глава четвърта

МЕХАНИЗМИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ

Раздел I

Видове механизми

Чл. 71. (1) За повишаване на енергийната ефективност могат да се прилагат схеми и механизми, като:

1. договори с гарантиран резултат;
2. удостоверения за енергийни спестявания;
3. финансиране от Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници";
4. други национални или европейски схеми и механизми за подпомагане.

(2) Схемите и механизмите за насърчаване на енергийната ефективност, въведени по реда на този закон, се разработват и прилагат при съобразяване със законодателството в областта на държавните помощи.

(3) При разработване на схеми за насърчаване за комбинирано производство на енергия се подкрепя производството на електрическа енергия чрез високоефективно комбинирано производство на енергия и ефективно използване на отпадната топлина за постигане на икономии на първична енергия.

Раздел II

Договори с гарантиран резултат

Чл. 72. (1) Договорите с гарантиран резултат (ЕСКО договори) имат за предмет изпълнението на мерки за повишаване на енергийната ефективност в сгради и/или промишлени системи, като възстановяването на направените инвестиции и изплащането на дължимото на изпълнителя възнаграждение се извършват за сметка на реализираните икономии на енергия.

(2) Възложители по договорите по ал. 1 могат да бъдат крайните клиенти, а изпълнители – дружествата за предоставяне на енергийни услуги. Изпълнителите са лица – търговци по смисъла на Търговския закон или по смисъла на законодателството на държава-членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или Конфедерация Швейцария, с предмет на дейност, включващ изпълнение на услуги по договори с гарантиран резултат – ЕСКО услуги.

(3) Изпълнителите по договори по ал. 1 не могат да изпълняват дейности по чл. 36, чл. 37 и чл. 57, ал. 1 за сградата или предприятието, промишлената система или

системата за външно изкуствено осветление – обект на договора.

Чл. 73. (1) Договор с гарантиран резултат се сключва след извършено обследване за енергийна ефективност и издаден сертификат за енергийни характеристики, удостоверяващ актуалното състояние на енергопотреблението в сградата, или след извършено обследване за енергийна ефективност на предприятието, промишлената система или системата за външно изкуствено осветление – обект на договора.

(2) Възложителят по ЕСКО договор предоставя на изпълнителя на договора резюме на доклада от извършеното обследване за енергийна ефективност на сградата, предприятието, промишлената система или системата за външно изкуствено осветление.

(3) Договорите с гарантиран резултат се сключват в писмена форма и съдържат най-малко:

1. нормализираното енергопотребление, установено с обследване за енергийна ефективност;

2. списък на мерките за ефективност, които ще бъдат изпълнени, включително и стъпките, които следва да бъдат предприети за изпълнение на мерките, и където е уместно, свързаните с тях разходи;

3. гарантираните икономии на енергия, реда и сроковете за тяхното установяване след изпълнението мерките по договора, както и разпоредби за измерване и потвърждаване на постигнатите енергийни спестявания, на постигнатите гарантирани икономии, проверки на качеството и гаранции;

4. задължение за пълно изпълнение на мерките в договора и документиране на всички направени промени по време на проекта;

5. описание на финансовите последици от проекта и разпределението на дяловете на двете страни в постигнатите финансови икономии;

6. начини на финансиране;

7. начини на изплащане на възнаграждението;

8. други клаузи, в т. ч. разпоредби по отношение на промени в рамковите условия, засягащи съдържанието и резултата от договора, включване на равностойни изисквания към всеки договор за подизпълнение с трети страни, както и подробна информация относно задълженията на всяка от договарящите се страни и санкциите за тяхното нарушаване.

(4) Изпълнителите по чл. 72, ал. 2 осигуряват извършването на услугата, изцяло или частично, със собствени средства и/или поемат задължение да осигурят финансирането им от трето лице.

(5) Изпълнителите по чл. 72, ал. 2 носят финансовия риск, както и техническия и търговския риск за изпълнение на предвидените в договора дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност и за достигане на гарантирания с договора резултат.

(6) Услугите по ЕСКО договори осигуряват достигането на нормативно изисквания се клас на енергопотребление за сградата – предмет на договора, като действителното енергийно потребление на сградата след изпълнението на ЕСКО договор не може да надвишава действителното енергийно потребление преди неговото изпълнение.

(7) За сгради – държавна и/или общинска собственост, които са предмет на договор по чл. 72, ал. 1 в бюджетите на министерствата, ведомствата и общините се планират и осигуряват средства, които за срока на изпълнението на договора съответстват на нормализираното енергопотребление на тези сгради.

(8) Условията и редът за определяне размера на планираните по ал. 7 средства, както и условията и редът за тяхното изплащане се определят с наредба на министъра на икономиката и енергетиката и министъра на финансите.

Раздел III

Удостоверения за енергийни спестявания

Чл. 74. Удостоверенията за енергийни спестявания имат за цел да докажат приноса на притежателя им в изпълнението на мерки за повишаване на енергийната ефективност.

Чл. 75. (1) Удостоверенията за постигнати енергийни спестявания по чл. 74 се издават от изпълнителния директор на агенцията срещу заплащане на такса, определена с тарифа, приета от Министерския съвет.

(2) Удостоверенията, издадени на задължените лица по чл. 14, ал. 4, се използват за потвърждаване изпълнението на поставените им индивидуални цели за енергийни спестявания.

(3) Удостоверенията по чл. 74 могат да бъдат прехвърляни от техния притежател към задължените лица по чл. 14, ал. 4 за изпълнение на индивидуални им цели за енергийни спестявания.

Чл. 76. (1) Доказването на постигнатите енергийни спестявания се осъществява не по-рано от една година след въвеждането на мерките за повишаване на енергийната ефективност при крайните клиенти чрез:

1. обследване за енергийна ефективност на сгради, предприятия, промишлени системи или системи за външно изкуствено осветление, проверка на отоплителни инсталации с водогрейни котли и климатични инсталации, или

2. прилагане на методиките, разработени съгласно изискванията, определени с наредбата по чл. 18.

(2) Доказването на постигнатите енергийни спестявания се осъществява от лицата по чл. 43, ал. 1 и ал. 2 и чл. 59, ал. 1.

(3) Проверката на използваните методики за оценяване на ефекта от различните видове изпълнени мерки за повишаване на енергийната ефективност се извършва от агенцията.

(4) Условието, редът и формата за издаване, прехвърляне и отмяна на удостоверенията по чл. 74 се определят с наредбата по чл. 18.

Чл. 77. Правилата за въвеждане на пазарен механизъм за повишаване на енергийната ефективност чрез изпълнението на енергоефективни дейности и мерки се определят с наредба на Министерския съвет.

Раздел IV

Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници"

Чл. 78. (1) Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници" финансира изпълнението на дейностите и мерките за повишаване на енергийната ефективност и насърчаване на дейностите по производство и потребление на енергия от възобновяеми източници с изключение на финансираните от държавния бюджет.

(2) Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници", наричан по-нататък "фонда", е юридическо лице със седалище София.

Чл. 79. (1) Фондът управлява финансови средства, предоставени за инвестиционни проекти за повишаване на енергийната ефективност и за проекти за производство на енергия от възобновяеми източници, съобразно приоритетите, заложи в националната стратегия и в националните планове за действие, приети от Министерския съвет.

(2) Фондът осъществява своята дейност съгласно този закон и споразуменията с донорите и не е част от консолидираната фискална програма.

Чл. 80. В изпълнение на своите цели фондът основава дейността си на следните принципи:

1. прозрачност при управлението на средствата;

2. равнопоставеност на всички кандидатстващи за финансиране от фонда;

3. партньорство и сътрудничество с физически и юридически лица – търговци по смисъла на Търговския закон или по смисъла на законодателството на държава-членка на Европейския съюз, или на друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или Конфедерация Швейцария, както и с юридически лица с нестопанска цел, за съвместно финансиране на проекти по енергийна ефективност и на проекти за производство на енергия от възобновяеми източници.

Чл. 81. (1) Приходите на фонда се набират от:

1. дарения от международни финансови институции, международни фондове, български и чуждестранни физически или юридически лица;

2. лихви по текущи сметки или банкови депозити на фонда;

3. заеми или други финансови инструменти с кредитен характер от международни организации и банки, както и от физически лица и/или от юридически лица, регистрирани като търговци, получени изключително за осъществяване целите на фонда;

4. вноски от задължените лица, съгласно чл. 21, т. 2;

5. други постъпления, съответстващи на характера и дейността на фонда.

(2) Първоначално набраните средства на фонда се съхраняват в търговска банка депозитар с лиценз за дейност на територията на страната, определена чрез конкурс.

Чл. 82. (1) Средствата на фонда се разходват за:

1. възмездно финансиране на проекти за развитие на енергийната ефективност;

2. възмездно финансиране на дейности и проекти за производство на енергия от възобновяеми източници;

3. гаранционна дейност по кредити от финансово-кредитни институции, отпуснати по проекти по т. 1 и 2;

4. приоритетно финансиране на проекти за:

а) реализиране на мерки за повишаване на енергийната ефективност при крайното потребление на енергия;

б) използване на енергия от възобновяеми източници при крайното потребление на енергия;

5. издръжка на фонда съгласно годишния бюджет за приходите и разходите, одобрен от управителния съвет.

(2) Потребителите на електрическа енергия, топлинна енергия и природен газ в сгради в режим на етажна собственост, учредили юридически лица – сдружения на собственици, по реда на Закона за управление на етажната собственост, могат да кандидатстват за финансиране на проекти за повишаване на енергийната ефективност и на проекти за изграждане на инсталации, използващи възобновяеми източници, от Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници".

Чл. 83. Органи на Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници" са:

1. общото събрание на донорите;

2. управителният съвет.

Чл. 84. (1) Общото събрание на донорите се състои от физически и юридически лица, включително юридически лица с нестопанска цел.

(2) Събранието на донорите:

1. приема правила за организацията на работа и дейността на фонда;

2. избира и освобождава членовете на управителния съвет на фонда по чл. 85, ал. 1, т. 5;

3. взема решение за прекратяване на дейността на фонда;
4. решава и други въпроси, предоставени в неговата компетентност със закон.

Чл. 85. (1) Фондът се управлява от управителен съвет, състоящ се от 9 членове, както следва:

1. представител на Министерството на икономиката и енергетиката, определен от министъра на икономиката и енергетиката;
2. представител на Министерството на околната среда и водите, определен от министъра на околната среда и водите;
3. представител на Министерството на регионалното развитие, определен от министъра на регионалното развитие;
4. изпълнителния директор на агенцията;
5. петима представители, избрани от общото събрание на донорите на Фонд "Енергийна ефективност и възобновяеми източници", както следва:
 - а) представител на неправителствени организации, чиято дейност е насочена към намаляване на риска от глобални изменения на климата;
 - б) двама експерти с висше икономическо образование с опит във финансирането на проекти в областта на енергетиката;
 - в) експерт в областта на енергийната ефективност с висше техническо образование;
 - г) експерт в областта на възобновяемите източници с висше техническо образование.

(2) Мандатът на членовете на управителния съвет е две години.

(3) Председателят на управителния съвет се избира измежду членовете на управителния съвет за срок от една година.

(4) След изтичането на срока за заемане на длъжността председател членът на управителния съвет, заемал тази длъжност, остава член на управителния съвет до изтичането на мандата.

(5) Член на управителния съвет не може да е физическо лице, както и представител на юридическо лице, което е:

1. осъждано за умишлено престъпление от общ характер;
2. съпруг или роднина по права или по съребрена линия до четвърта степен и по сватовство до трета степен включително с друг член на управителния съвет на фонда;
3. по служебно правоотношение или по трудов договор в администрацията, с изключение на лицата по ал. 1, т. 1 – 4.

(6) Когато за член на управителния съвет възникне някое от обстоятелствата по ал. 5, той е длъжен в 7-дневен срок от настъпването на обстоятелството да уведоми председателя на управителния съвет.

(7) Общото събрание на донорите взема решение за освобождаването на член на управителния съвет при възникване на обстоятелствата по ал. 5.

Чл. 86. (1) Управителният съвет управлява цялостната дейност на фонда.

(2) Управителният съвет:

1. изготвя и предлага за приемане от събранието по чл. 83, т. 1 правила за организацията на работа и дейността на фонда;
2. одобрява политиката за финансиране и гарантиране на фонда;
3. приема стратегия за дейността на фонда;
4. приема критериите за оценка и подбор на проекти, кандидатстващи за финансиране от фонда;

5. одобрява финансирането на проекти;
6. одобрява договорите, свързани с гаранционната дейност на фонда;
7. приема годишния отчет за изпълнени проекти за постигане на индивидуални цели на задължените лица по чл. 14, ал. 4, финансирани чрез фонда;
8. одобрява приходите и разходите по бюджета и годишния доклад за дейността на фонда, изготвен от изпълнителния директор;
9. избира, след проведен конкурс, управител на фонда, който да подпомага дейността на управителния съвет и осъществява управлението на Фонда.
10. назначава, по предложение на управителя на фонда и освобождава изпълнителния директор;
11. назначава независим финансов одит и приема годишния финансов отчет;
12. одобрява щатното разписание на фонда и определя възнаграждението на неговите служители;
13. приема и други мерки, преценени като необходими за постигане целите на фонда.

Чл. 87. (1) Управителят на фонда подпомага дейността на управителния съвет и осъществява оперативното управление на фонда .

(2) Управител на фонда може да бъде физическо лице юридическо лице или тяхно обединение.

(3) Отношенията с управителя на фонда се уреждат с договор за срок 5 години.

(4) Управителят на фонда:

1. подпомага дейността на управителния съвет при упражняване на правомощията му по чл. 86, ал. 2, т. 1, 2, 3, 4, 5 и 6;
2. изготвя съвместно с изпълнителния директор проект на стратегия за дейността на фонда;
3. изготвя годишен бизнес план за дейността на фонда;
4. изготвя необходимата документация за финансиране и гарантиране на проектите в съответствие със закона и сключените споразумения с донорите;
5. подпомага дейността на изпълнителния директор при упражняване на правомощията му по чл. 87, ал. 4, т. 2, 3, 4, 5 и 6.

Чл. 88. (1) Фондът се представлява от изпълнителен директор, назначен от управителния съвет по предложение на управителя на фонда.

(2) Отношенията с изпълнителния директор се уреждат с договор.

(3) Договорът с изпълнителния директор се сключва за срок 5 години.

(4) Изпълнителният директор на фонда:

1. представлява фонда;
2. изготвя проект на стратегия за дейността на фонда;
3. изготвя бизнес план и проект на бюджета за приходите и разходите и осигурява изпълнението на одобрения от управителния съвет бюджет;
4. съвместно с управителя на фонда изготвя необходимата документация за финансиране и гарантиране на проектите в съответствие със закона и сключените споразумения с донорите;
5. изготвя годишен отчет за изпълнени проекти за постигане на индивидуални цели на лицата по чл. 14, ал. 4, финансирани чрез фонда, представя го за приемане от управителния съвет на фонда и го предоставя в агенцията не по-късно от 31 януари на годината, следваща годината на отчитане;

6. изготвя доклади и други материали за преглед и одобряване от управителния съвет в съответствие с вътрешните правила на фонда;
7. подготвя заседанията на управителния съвет;
8. подписва одобрените от управителния съвет договори за финансиране и гарантиране на проекти, сключвани с фонда;
9. информира периодично управителния съвет за нивото на изпълнение на финансираните проекти;
10. назначава и освобождава персонала в съответствие с действащото законодателство;
11. отговаря за опазване имуществото на фонда;
12. извършва и други дейности, възложени му с решение на управителния съвет.

Чл. 89. (1) Договорът с изпълнителния директор се прекратява предсрочно:

1. по взаимно съгласие;
2. по негово искане с предизвестие не по-малко от три месеца;
3. при влизане в сила на присъда за умишлено престъпление;
4. при системно неизпълнение на задълженията му;
5. при увреждане интересите на фонда;
6. при влизане в сила на акт, с който е установен конфликт на интереси по Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси;
7. при обективна невъзможност да изпълнява задълженията си в продължение на повече от 6 месеца;
8. при смърт.

(2) Установяването на обстоятелствата по ал. 1 и прекратяването на мандата се извършват с решение на управителния съвет.

Глава пета

КОНТРОЛ ПО ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

Чл. 90. Изпълнителният директор на агенцията упражнява контрол върху дейността на:

1. крайните клиенти, в случаите, когато провеждането на дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност съгласно този закон или други нормативни актове е задължително за тях;
2. задължените лица по чл. 14, ал. 4 - при изпълнението на поставените им индивидуални цели за енергийни спестявания;
3. възложителите по чл. 161, ал. 1 от Закона за устройство на територията за изпълнението на задължението им по чл. 39, ал. 2;
4. органите по чл. 12 – за представянето на отчети за изпълнението на програмите по чл. 12.

Чл. 91. В изпълнение на контролните си правомощия изпълнителният директор на агенцията:

1. извършва проверки на обследванията на сгради и/или промишлени системи чрез упълномощени от него лица;
2. налага административните наказания, предвидени с този закон.

Чл. 92. (1) Лицата по чл. 91, т. 1 които извършват проверки и съставят актове за

установяване на административни нарушения, се определят със заповед на изпълнителния директор на агенцията.

(2) Лицата по ал. 1 се легитимират със заповедта по ал. 1 и със служебна карта, удостоверяваща заеманата от тях длъжност.

Чл. 93. (1) Лицата по чл. 91, т. 1 имат право:

1. на свободен достъп до обектите на проверка;
2. да изискват от проверяваните лица документи, необходими за осъществяването на контрола;
3. на проверка на обследванията.

(2) За сградите, предприятията, промишлените системи и системите за външно изкуствено осветление – собственост на Министерството на отбраната и на Министерството на вътрешните работи, действията по ал. 1 се осъществяват при условия и по ред, определени в съответните специални закони.

(3) Лицата по чл. 91, т. 1 са длъжни да не разгласяват служебната и търговската тайна, която им е станала известна при или по повод осъществяването на контролната дейност.

Чл. 94. Проверяваното лице е длъжно да осигури всички условия за нормалното протичане на проверката и да оказва съдействие на лицата по чл. 91, т. 1 като:

1. предоставя място за извършване на проверката;
2. определя свой представител за контакти и оказване съдействие на проверяващите служители;
3. предоставя достъп до служебните помещения;
4. предоставя всички документи, необходими за осъществяването на контрола.

Чл. 95. (1) За резултатите от проверките лицата по чл. 91, т. 1 съставят констативен протокол, към който прилагат събраните данни, документи и обяснения.

(2) Протоколът се предоставя на проверяваното лице, което има право да даде обяснения и възражения в 14-дневен срок от датата на връчването му.

Чл. 96. (1) Въз основа на резултатите от проверката лицата по чл. 91, т. 1 могат да:

1. дават задължителни предписания на проверяваните лица за отстраняване на констатирани нарушения и да определят срок за тяхното изпълнение;
2. съставят актове за установяване на административни нарушения.

(2) Предписанията на лицата по чл. 91, т. 1 дадени в изпълнение на правомощията им по този закон, са задължителни.

(3) Лицата, на които са дадени задължителни предписания, уведомяват за тяхното изпълнение в определения им срок лицата по чл. 91, т. 1.

Чл. 97. Всички държавни органи, юридически и физически лица са длъжни да оказват съдействие на лицата по чл. 91, т. 1 при осъществяване на техните функции.

Глава шеста

АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 98. Задължено лице по чл. 14, ал. 4, което не изпълни определената му индивидуална цел за ежегодни нови енергийни спестявания в размера по чл. 15, ал. 4, се наказва с глоба от 1 000 до 5 000 лв. или с имуществена санкция от 5 000 до 500 000 лв.

Чл. 99. Възложител/собственик на нова сграда, който не изпълни задължението си по чл. 33, ал. 1, се наказва с глоба от 1 000 до 10 000 лв. или с имуществена санкция от 5 000 до 50 000 лв.

Чл. 100. (1) Собственик на сграда, който не изпълни задължението си по чл. 38, ал. 1 се наказва с глоба от 10 000 до 30 000 лв. или имуществена санкция от 50 000 до 100 000 лв.

(2) Собственик на сграда, който не изпълни мерките, предписани в доклада от обследването за енергийна ефективност, в срока по чл. 38, ал. 3, се наказва с глоба от 10 000 до 30 000 лв. или имуществена санкция от 50 000 до 100 000 лв.

Чл. 101. Възложител по смисъла на чл. 161, ал. 1 от Закона за устройство на територията, който не изпълни задължението за актуализиране на сертификата за енергийни характеристики на сграда в случаите по чл. 39, ал. 2, се наказва с глоба от 1 000 до 3 000 лв. или с имуществена санкция от 5 000 до 10 000 лв.

Чл. 102. Лице по чл. 43, ал. 1 или ал. 2, което е издало сертификат за енергийни характеристики на сграда, без да е извършило обследване за енергийна ефективност, се наказва с глоба от 50 000 до 100 000 лв. или с имуществена санкция от 200 000 до 300 000 лв.

Чл. 103. Лице по чл. 43, ал. 1 или ал. 2, което не представи в срок списъка по чл. 46, ал. 1 се наказва с глоба от 100 до 500 лв. или имуществена санкция от 1 500 до 3 000 лв.

Чл. 104. Лице, което извършва сертифициране на сгради или обследване за енергийна ефективност в нарушение на разпоредбата на чл. 43, ал. 4 или чл. 59, ал. 2, се наказва с глоба от 50 000 до 100 000 лв. или с имуществена санкция от 100 000 до 200 000 лв.

Чл. 105. (1) Собственик на отоплителна инсталация с водогреен котел на течено или твърдо гориво с номинална мощност от 20 до 100 kW, който не изпълни задължението си по чл. 50, ал. 2, се налага глоба от 150 до 200 лв. или имуществена санкция от 1 500 до 2 000 лв.

(2) Собственик на отоплителна инсталация с водогреен котел на течено гориво, твърдо гориво или на природен газ с номинална мощност над 100 kW, който не изпълни задължението си по чл. 50, ал. 2, се наказва с глоба от 1 500 до 2 000 лв. или имуществена санкция от 15 000 до 20 000 лв.

(3) Собственик на климатична инсталация с номинална мощност над 12 kW, който не изпълни задължението си по чл. 51, ал. 2, се наказва с глоба от 1 500 до 2 000 лв. или имуществена санкция от 15 000 до 20 000 лв.

(4) Собственик на отоплителна инсталация с водогреен котел по чл. 50, ал. 1 или на климатична инсталация по чл. 51, ал. 1, който не изпълни задължението си по чл. 52, ал. 2, се наказва с глоба от 150 до 200 лв. или имуществена санкция от 1 500 до 2 000 лв.

Чл. 106. Лице по чл. 43, ал. 1 или ал. 2, или по чл. 59, ал. 1 което не представи в срок списъка по чл. 55, ал. 1 се наказва с глоба от 100 до 500 лв. или имуществена санкция от 1 500 до 3 000 лв.

Чл. 107. Собственик на предприятие, промишлена система и система за външно изкуствено осветление, който не изпълни задължението си по чл. 57, ал. 2 се наказва с глоба от 10 000 до 30 000 лв. или имуществена санкция от 50 000 до 100 000 лв.

Чл. 108. Лице по чл. 63, ал. 1, което не изпълни задължението за представяне в агенцията на отчетите по чл. 63, ал. 4, в срока по чл. 63, ал. 5, се наказва с глоба от 500 до 1 000 лв. или с имуществена санкция от 3 000 до 5 000 лв.

Чл. 109. Лице по чл. 69, ал. 1, т. 1 – 5, което не предостави информация в срока по чл. 69, ал. 2, се наказва с глоба от 20 000 до 50 000 лв. или с имуществена санкция от 150 000 до 200 000 лв.

Чл. 110. Лице, което възпрепятства или допусне да бъде възпрепятствано извършването на проверка от лицата по чл. 91, т. 1, се наказва с глоба от 500 до 1 000 лв. или с имуществена санкция от 2 000 до 3 000 лв.;

Чл. 111. Лице по чл. 91, т. 1, което наруши разпоредбата на чл. 93, ал. 3, се наказва с глоба от 10 000 лв.

Чл. 112. Лице, което не изпълни задължителното предписание по чл. 96, ал. 1, т. 1, се наказва с глоба от 2 000 до 5 000 лв. или с имуществена санкция от 10 000 до 30 000 лв.

Чл. 113. Лице, което не изпълни други задължения по този закон, се наказва с глоба от 500 до 1 500 лв. или с имуществена санкция от 1 000 до 10 000 лв.

Чл. 114. Актовете, с които се установяват административни нарушения по този закон, се съставят от длъжностни лица, определени от изпълнителния директор на агенцията.

Чл. 115. Наказателните постановления се издават от изпълнителния директор на агенцията.

Чл. 116. Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. По смисъла на този закон:

1. „Външно изкуствено осветление“ е осветлението в съответствие с чл. 92, ал. 1 от Закона за устройство на територията.

2. „Енергия“ са всички форми на търгувана енергия – електрическа енергия, природен газ, в т. ч. втечен природен газ, пропан-бутан, всички горива за отопление и охлаждане, в т. ч. за централно топлоснабдяване и охлаждане, черни и лигнитни въглища, торф, биомаса и транспортни горива, с изключение на авиационните и морските бункерни горива.

3. „Енергийна ефективност в сгради“ е осигуряването и поддържането на нормативните параметри на микроклимата в сградите, топлосъхранението им и икономията на енергийни ресурси за нуждите на сградите, с минимални финансови разходи.

4. „Енергийно спестяване“ е получената икономия на енергия, определена чрез измерване и/или оценка на потреблението на енергия като разлика в потребените количества енергия преди и след прилагане на мерки за повишаване на енергийната ефективност, като се извършва коригиране и нормализиране предвид външните условия, които въздействат върху енергийното потребление.

5. „Енергийна услуга“ е всяка услуга, която включва изпълнението на дейности и мерки, водещи до спестяване на енергия, материална изгода, полза или благо, получени от комбинация на доставката на енергия с енергийноефективна технология и/или с действие, което може да обхваща експлоатацията, поддръжката и управлението, необходими за предоставяне на услугата.

6. „Енергийна характеристика“ е показател, който обозначава измереното количество реално потребена или изчислена като необходима за потребление енергия, използвана за задоволяване на различни енергийни нужди, свързани с нормативно изискуемите параметри на сграда, включващи отопление, подгряване на топла вода, охлаждане, вентилация и осветление.

7. „Енергийна ефективност“ е съотношението между изходното количество произведена стока, услуга или енергия и вложеното количество енергия.

8. „Индикатори за отчитане на постигнатите резултати“ са показатели, посочващи конкретните данни, свързани с постигнатите резултати.

9. „Климатична инсталация“ е комбинация от всички компоненти, необходими за осигуряване третирането на въздуха при контролиране на температурата му с възможна комбинация от контрол на вентилацията, влажността и чистота на въздуха.

10. „Котел“ е съоръжение, което представлява комбинация от котелно тяло и горивна част, проектирано да подгрява вода чрез освободената при горенето топлина.

11. „Крайно потребление на енергия“ е потреблението на енергийни продукти, доставяни за енергийни цели на преработващата промишленост, рудодобива, строителството, транспорта, домакинствата, услугите, включително обществените услуги, селското стопанство, горското стопанство и рибното стопанство.

12. „Краен клиент“ е всяко физическо или юридическо лице, което купува енергия, за собствено потребление.

13. „Нова сграда“ е всяка новоизградена сграда, която се въвежда в експлоатация за първи път.

14. „Номинална мощност“ е максималната топлинна мощност, посочена и гарантирана от производителя като възможна за подаване по време на непрекъсната работа.

15. „Нормализирано енергопотребление“ е разход на енергия, който е необходим за осигуряване на нормативно изискуемите параметри на микроклимата в сграда при съществуващото ѝ състояние.

16. „Общо потребление на енергия“ е общото количество енергия, закупено от крайния клиент за период една година.

17. „Обследване за енергийна ефективност“ е процес, основан на систематичен метод за определяне и остойностяване на енергийните потоци и разходи в сгради и/или промишлени системи, определящ обхвата на технико-икономическите параметри на мерките за повишаване на енергийната ефективност.

18. „Основен ремонт“ е ремонт на сграда, който обхваща над 25 % от площта на външните ограждащи елементи на сградата.

19. „Повишаване на енергийната ефективност“ е резултат от изпълнението на мярка или дейност, който води до намаляване на съотношението между вложеното количество енергия и изходното количество произведена стока, услуга или енергия без влошаване на качеството или други характеристики.

20. „Полезна номинална мощност“ е максималната топлинна мощност, изразена в kW, за която производителят е посочил и гарантирал, че се постига при продължаващо действие при спазване на указанията за ефективна работа, дадени от производителя.

21. „Програми за повишаване на енергийната ефективност“ са дейности и мерки, насочени към групите крайни клиенти, които водят до проверимо, измеримо или оценимо повишаване на енергийната ефективност.

22. „Промислени системи“ е съвкупност от производствени сгради, съоръжения, технологии и спомагателни стопанства, включени в производството на стоки.

23. „Равнища на оптималните разходи“ са енергийните характеристики, които водят до най-ниски разходи по време на прогнозирания икономически жизнен цикъл, като:

а) най-ниските разходи се определят, като се отчитат разходите за инвестиции, свързани с енергията, разходите за поддръжка и експлоатационните разходи, включително разходите за енергия и спестената енергия, категорията на съответната сграда, приходите от произведена енергия, и разходите за обезвреждане, когато е приложимо;

б) прогнозираният икономически жизнен цикъл представлява оставащият прогнозиран икономически жизнен цикъл на сграда, когато изискванията за енергийните характеристики са определени за сградата като цяло, или прогнозираният икономически жизнен цикъл на сграден компонент, когато изискванията за енергийните характеристики са определени за сградните компоненти.

Енергийните характеристики са съобразени с равнището на оптимални разходи, когато анализът на разходите и ползите, изчислени за прогнозирания икономически жизнен цикъл, дава положителен резултат.

24. „Сграда“ е конструкция със стени и покрив, в която се използва енергия за регулиране на вътрешната температура.

25. „Сграда с близко до нулево потребление на енергия“ е сграда с много добри енергийни характеристики, определени в съответствие с утвърдена национална методика. Необходимото количество енергия с близка до нулевата или с много ниска стойност следва да бъде произведено в значителна степен от възобновяеми източници на енергия, включително от такива, разположени на място или в близост.

26. „Сертификат за енергийни характеристики на сграда“ е официален документ, издаден от консултантите по енергийна ефективност в кръга на тяхната компетентност по установената форма и ред, който включва енергийни характеристики на сграда, изчислени според методологията, посочена в наредбата по чл. 30, ал. 3.

27. „Сертификат за проектни енергийни характеристики на сграда“ е официален документ, издаден от консултантите по енергийна ефективност в кръга на тяхната компетентност по установената форма и ред, който включва оценка на проектните енергийни характеристики на сграда, изчислени според методологията, посочена в наредбата по чл. 30, ал. 3.

28. „Специфично потребление на енергия“ е общото количество енергия, отнесено към изходното количество произведена стока или услуга за период една година.

29. „Схеми за насърчаване на енергийната ефективност“ е всеки инструмент, схема или механизъм, който насърчава повишаването на енергийната ефективност.

30. „Термопомпа“ означава машина, съоръжение или инсталация, които пренасят топлина от естествената обкръжаваща среда, като въздух, вода или почва, към сгради или промишлени съоръжения чрез обръщане на естествения топлинен поток по такъв начин, че той да протича от по-ниска към по-висока температура. За термопомпи с обръщаемо действие топлината може да се движи и от сградите към естествената обкръжаваща среда.

31. „Техническа сградна инсталация“ е техническо оборудване за осигуряване на отопление, охлаждане, вентилация, топла вода, осветление или на комбинация от тях на сграда или обособена част от сграда.

32. „Финансови инструменти за повишаване на енергийната ефективност“ са всички финансови инструменти като: фондове, субсидии, данъчни облекчения, заеми, финансиране от трети страни, договори за енергоспестяване, договори за енергоспестяване с гарантиран резултат, външно възлагане или други подобни договори, които се предлагат на пазара от държавни или частни организации с цел частично или пълно покриване на първоначалната стойност на проекта за изпълнение на мерки за повишаване на енергийната ефективност.

33. „Хоризонтални мерки“ са разпоредби, данъчни облекчения и други, чийто ефект е намаляване на крайното потребление на енергия, както и информационни кампании, които насърчават повишаването на енергийната ефективност.

34. „Централно отопление“ или „централно охлаждане“ е подаване на топлинна енергия под формата на пара, топла вода или охладена течност чрез мрежа от централен производствен източник към множество сгради или други места за използване за загряване или охлаждане на помещения или процеси.

§ 2. Този закон въвежда изискванията на Директива 2012/27/ЕС на европейския парламент и на съвета от 25 октомври 2012 година относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (ОВ, L 315/1 от 14 ноември 2012 г.) и на Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите (ОВ, L 153/13 от 18 юни 2010 г.).

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. Този закон отменя Закона за енергийната ефективност (Обн. - ДВ, бр. 98 от 14.11.2008 г., в сила от 14.11.2008 г.; изм. и доп., бр. 6 от 23.01.2009 г., в сила от 01.05.2009 г.; изм., бр. 19 от 13.03.2009 г., в сила от 10.04.2009 г.; изм. и доп., бр. 42 от 05.06.2009 г.; изм., бр. 82 от 16.10.2009 г., в сила от 16.10.2009 г.; доп., бр. 15 от 23.02.2010 г., в сила от 23.02.2010 г.; изм., бр. 52 от 09.07.2010 г.; изм., бр. 97 от 10.12.2010 г., в сила от 10.12.2010 г.; изм. и доп., бр. 35 от 03.05.2011 г., в сила от 03.05.2011 г.; изм., бр. 38 от 18.05.2012 г., в сила от 01.07.2012 г.; изм., бр. 15 от 15.02.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.; изм. и доп., бр. 24 от 12.03.2013 г., в сила от 12.03.2013 г.; изм. и доп., бр. 59 от 05.07.2013 г., в сила от 05.07.2013 г.; изм., бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г.; изм., бр. 22 от 11.03.2014 г., в сила от 11.03.2014 г.)

§ 4. Възложителите/собствениците на нови сграда, подлежащи на задължително сертифициране по реда на отменения Закон за енергийната ефективност, които до влизането в сила на този закон не са въведени в експлоатация, са длъжни да придобият сертификат за проектни енергийни характеристики на сградата в едногодишен срок от влизането в сила на този закон.

§ 5. В срок до 6 месеца от датата на влизане в сила на този закон, Министерският съвет внася за приемане в Народното събрание проект на Закон за Камарата на консултантите по енергийна ефективност.

§ 6. До влизането в сила на закона по § 5 вписването на лицата по чл. 43, ал. 1 и 2 и чл. 59, ал. 1 се осъществява от агенцията по реда на отменения Закон за енергийната ефективност.

§ 7. Проверката на отоплителни инсталации с водогрейни котли по чл. 53 се извършва в срок до една година от влизане в сила на този закон, освен ако до тази дата е извършена проверка, съгласно чл. 30 от отменения Закон за енергийната ефективност.

§ 8. (1) Собствениците на сгради, подлежащи на задължително сертифициране по реда на отменения Закон за енергийната ефективност, които до влизането в сила на този закон разполагат с доклади за извършено обследване, са длъжни да изпълнят предписаните от обследването мерки за повишаване на енергийната ефективност в тригодишен срок от влизането в сила на този закон.

(2) Собствениците на промишлени системи, подлежащи на задължително обследване по реда на отменения Закон за енергийната ефективност, които до влизането в сила на този закон разполагат с доклади за извършено обследване, са длъжни да изпълнят предписаните от обследването мерки за повишаване на енергийната ефективност в двугодишен срок от влизането в сила на този закон.

§ 9. (1) Изпълнителният директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие, съвместно с изпълнителния директор на Агенцията по обществени поръчки издават указания за прилагане на изискванията за енергийна ефективност и енергийни спестявания при възлагане на обществени поръчки за доставка на оборудване и превозни средства, закупуване и/или наемане на сгради, с високи показатели за енергийна ефективност.

(2) Указанията по ал. 1 се издават в срок от една година от влизането в сила на този закон.

§ 10. Собствениците на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, които подлежат на задължително обследване по чл. 57, ал.2, са длъжни да осигурят енергийно обследване в срок от една година от влизане в сила на този закон, освен ако до тази дата е извършено задължително обследване, съгласно чл. 33 от отменения Закон за енергийната ефективност.

§ 11. В срок до 5 години от влизането в сила на настоящия закон Министерският съвет, по предложение на министъра на икономиката и енергетиката и министъра на финансите приема наредба за въвеждане на пазарен механизъм за повишаване на енергийната ефективност чрез изпълнението на енергоефективни дейности и мерки.

§ 12. Сертификатите за енергийна ефективност, издадени по реда на отменения Закон за енергийната ефективност, запазват своята валидност до изтичане на срока, за

който са издадени.

§ 13. (1) Националните планове за действие по енергийната ефективност, разработени в изпълнение на чл. 7, ал. 1, т. 2, се представят в Европейската комисия до 30 април 2014 г. и на всеки три години след това.

(2) Националната цел за енергийни спестявания по чл. 13, ал. 1 се докладва на Европейската комисия с първия национален план.

§ 14. Националният план за сгради с близко до нулево потребление на енергия, по чл. 7, ал. 1, т. 3 се приема от Министерския съвет в срок до 6 месеца от влизането в сила на настоящия закон.

§ 15. Националният план за подобряване на енергийните характеристики на отопляваните и/или охлаждаемите сгради - държавна собственост, използвани за административни нужди от централната администрация на изпълнителната власт, по чл. 9, т. 4 се представя в Европейската комисия до 30 април 2014 г., като част от плановете по чл. 5, ал. 3, т. 1 и се актуализира на всеки три години след това.

§ 16. Националната дългосрочна програма за мобилизиране на инвестиции, по чл. 9, т. 5 се представя в Европейската комисия до 30 април 2014 г., като част от плановете по чл. 5, ал. 3, т. 1 и се актуализира на всеки три години след това.

§ 17. Лицата, завършили курс за обучение и придобили квалификация за обследване за енергийна ефективност и сертифициране на сгради, както и за обследване за енергийна ефективност на промишлени системи по реда на отменения Закон за енергийната ефективност, запазват правата си за извършване на дейности по обследване за енергийна ефективност на сгради и промишлени системи и по сертифициране на сгради.

§ 18. Издадените удостоверения за вписване в регистрите по чл. 23а, ал. 1 и 34а, ал. 1 от отменения Закон за енергийната ефективност запазват своята валидност до изтичане на срока, за който са издадени.

§ 19. (1) Подзаконовите нормативни актове по прилагането на този закон се приемат, съответно издават и привеждат в съответствие в срок до 6 месеца от влизането му в сила.

(2) До приемането, съответно издаването на подзаконовите нормативни актове, предвидени по този закон, се прилагат подзаконовите нормативни актове, издадени по прилагането на отменения Закон за енергийната ефективност, доколкото не противоречат на този закон.

§ 20. Изпълнението на закона се възлага на министъра на икономиката и енергетиката.

§ 21. В Закона за енергията от възобновяеми източници (Обн., ДВ, бр. 35 от 3.05.2011 г., в сила от 3.05.2011 г., изм. и доп., бр. 109 от 20.12.2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) в чл. 34, ал. 5 думите „чл. 51, ал. 1“ се заменят с „чл. 75, ал. 1“.

§ 22. В Закона за енергетиката (Обн., ДВ, бр. 107 от 9.12.2003 г., изм., бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 4, ал. 2, т. 11 се изменя така:

„11. Изготвя и внася за одобряване от Министерския съвет:

а) всеобхватна оценка на потенциала за прилагане на високоефективното комбинирано производство на топлинна и електрическа енергия и на ефективни районни отоплителни и охладителни системи;

б) анализ на разходите и ползите, като част от всеобхватната оценка по буква „а“, който обхваща оценка на програми по чл. 6, ал. 2 и проект/проекти за установяване на икономически най-ефективната и изгодна възможност за отопление или охлаждане, като анализът може да бъде част от екологичната оценка на програмата и на проекти, ако

такива се предвиждат;

в) анализ на националния потенциал, като част от всеобхватната оценка по буква „а“ и оценка на постигнатия напредък от увеличаване дела на високоефективното комбинирано производство в брутното потребление на електрическа енергия;

г) мерки за развитие на ефективна отоплителна и охладителна инфраструктура и/или за подпомагане на развитието на високоефективно комбинирано производство на енергия и използване на топлинна и охладителна енергия, генерирани на база отпадна топлина и възобновяеми енергийни източници, в съответствие с оценката и анализа по б. „а“ - „в“.

2. Член 6 се изменя така:

„Чл. 6. (1) Кметовете на общини, в сътрудничество с областните управители, разработват прогнози за развитие на потреблението на електрическа и топлинна енергия и природен газ, програми и планове за енергоснабдяване, топлоснабдяване и газоснабдяване на територията на общините в съответната област въз основа на информация за инвестиционни проекти за обекти на потребители и производители на енергия, предвижданията на устройствените планове и прогнози на енергийните предприятия и заинтересовани лица за производството и потреблението.

(2) Областните управители и кметовете на общини разработват на регионално и местно ниво програми за надлежно отчитане на потенциала за използване на ефективни отоплителни и охладителни системи и системи за високоефективно комбинирано производство на енергия, както и потенциала за развитие на местните и регионални пазари на топлинна енергия.

(3) Кметовете на общини по предложение на енергийните предприятия задължително предвиждат в общите и подробните устройствени планове благоустройствени работи, необходими за изпълнение на програмите и плановете по ал. 1 и ал. 2.

(4) Кметовете на общини осигуряват изграждането, експлоатацията, поддържането и развитието на мрежите и съоръженията за външно осветление на територията на общината за имоти - общинска собственост.

(5) Областните управители и кметовете на общини предоставят информацията по ал. 1 и ал. 2 на министъра на икономиката и енергетиката в срок до 31 януари 2015 г., и при необходимост от актуализация – при поискване от министъра на икономиката и енергетиката, отправено не по късно от 11 месеца от срока за актуализация.“

3. В чл. 21, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

а) създават се точки 7а и 7б:

„7а. извършва оценка на потенциала за енергийна ефективност на газовата и електроенергийната инфраструктури и определя конкретни мерки, инвестиции и график за изпълнение за подобряване на тяхната енергийна ефективност. Оценката включва анализ на преноса, разпределението, управлението на товарите, ефективното функциониране на системите и възможности за присъединяване на инсталации за децентрализирано производство на енергия.

7б. въз основа на оценката по т. 7а се определят конкретни мерки и инвестиции за подобряване на енергийната ефективност в газовата и електроенергийната инфраструктури и график за тяхното изпълнение.“

б) точка 33 се изменя така:

„33. контролира изпълнението на задължението за предоставяне на потребителите на енергийни услуги на достъп до данни за потреблението им;“

4. В чл. 23 се създават точки 14 и 15:

„14. насърчаване повишаването на енергийната ефективност при преноса и разпределението на електрическа енергия и природен газ.

15. създаване на стимули на операторите на преносни и разпределителни мрежи за

осигуряване на системни услуги на крайните клиенти, даващи им възможност да реализират мерки за подобряване на енергийната ефективност с въвеждане на интелигентни мрежи като се вземат предвид разходите и ползите, свързани с всяка мярка и при гарантиране сигурността на системата."

5. В чл. 31 се създават точки 9 - 12:

„9. определяне на цените за пренос и разпределение на електрическа енергия по начин, насърчаващ повишаването на енергийната ефективност при производството, преноса, разпределението, доставките на енергия и включването на оптимизацията на потреблението в балансирането на пазарите и предоставянето на допълнителни услуги, както и отразяване в мрежовите тарифи на намаляването на разходи в мрежите, постигнато от потребителите, оптимизирането на енергопотреблението, децентрализацията на производството, понижаване на разходите за доставка или за инвестиции в мрежите и от оптимизация на работата на мрежите.

10. цените за пренос и разпределение на електрическа енергия да позволяват на доставчиците на електрическа енергия да повишават участието на крайните клиенти в подобряване ефективността на електроенергийната система чрез оптимизиране на потреблението;

11. насърчаване на операторите на преносни и разпределителни мрежи или крайните снабдителите да предлагат системни услуги за оптимизация на потреблението на електрическа енергия, управление на енергопотреблението и децентрализирано производство в рамките на организирани електроенергийни пазари, и по-специално:

а) прехвърляне на натоварването от върхови часове към ненатоварени часове от страна на крайните клиенти, като се взема предвид наличността на енергия от възобновяеми източници, от комбинирано производство на енергия и от децентрализирано производство;

б) спестяване на енергия чрез оптимизация на потреблението на децентрализирани крайни клиенти, посредством енергийно агрегиране

в) намаляване на потреблението чрез мерки за енергийна ефективност, реализирани от доставчици на енергийни услуги;

г) присъединяване и диспечерско управление на енергийни обекти за производство на електрическа енергия с по-ниски нива на напрежението;

д) присъединяване на енергийни обекти за производство на електрическа енергия, разположени по-близо до точките на потребление;

е) акумулиране на енергия.

12. въвеждане на динамично ценообразуване за мерки за оптимизация на потреблението на електрическа енергия от страна на крайните клиенти, чрез:

а) цени, отчитащи периода на потребление;

б) цени за критичните периоди на върхово натоварване;

в) ценообразуване в реално време;

г) отстъпки при намалено потребление през върхови периоди."

6. В чл. 35, ал. 2, т. 5 думите „чл. 10, ал. 1“ се заменят с „чл. 14, ал. 4 и чл. 15“.

7. Наименованието на Раздел VI в глава трета се изменя така: „Раздел VI Мерки за защита на потребителите на енергийни услуги“

8. В чл. 38а се правят следните изменения и допълнения:

а) основният текст на ал. 1 се изменя така:

„(1) Договорите с потребители на енергийни услуги, задължително съдържат:"

- б) в т. 5 след думата „услуги“ се поставя запетая и се добавя „включително при промяна на договорните условия и цени“;
- в) в т. 7 накрая се добавя „в срок до три месеца от постъпването им“;

9. В чл. 38б се правят следните изменения и допълнения:

а) в ал. 1 се правят следните изменения:

аа) в основния текст на ал. 1 думите „по чл. 38а, ал.1“ се заличават;

бб) точка т. 3 се изменя така:

„3. реално потребените количества и стойността на предоставената услуга, в съответствие с договорената периодичност на отчитане, без задължение за допълнително плащане за тази услуга;“

в) създава се точка 8:

„8. условия за предоставяне на електронна информация за фактурирането и електронни фактури“.

б) създават се нови ал. 2 и 3:

„(2) Доставчикът на енергия или природен газ осигурява на клиентите широк избор на методи на плащане, включително системи за авансови плащания, които са справедливи и отразяват адекватно вероятното потребление.“

(3) Доставчикът на енергия или природен газ предоставя на друг доставчик на енергия или природен газ данни за потреблението на битов клиент, когато това е предвидено в изрично споразумение между клиента и доставчика на енергия или природен газ.“

в) досегашната ал. 2 става ал. 4;

г) създава се ал. 5:

(5) Информация за фактурирането се предоставя поне веднъж на три месеца, а при поискване или когато потребителите са направили избор да получават електронни сметки – два пъти в годината.

10. Създава се нов чл. 38в:

„Чл. 38в. (1) Енергийните предприятия уведомяват своите потребители на енергийни услуги– битови клиенти, за всяка предложена промяна на договорните условия и цените на предоставяните услуги, както и за правото на потребителите от датата на уведомяването едностранно да прекратят договора, ако не приемат новите условия и/или цени.“

(2) Уведомяването за повишаването на цени следва да бъде направено в срока за фактуриране след като повишението на цените влезе в сила.

(3) В случаите на общи условия, одобрявани от комисията, уведомяването по ал. 1 за промяната на договорните условия, се счита направено от датата на публикуване на одобрените общи условия.

(4) Алинеи 1 - 3 не се прилагат за договори за доставка на топлинна енергия.

10. Настоящият чл. 38в става чл. 38г и в него в ал. 1 думите „по чл. 38а, ал. 1“ се заличават.

11. Настоящият чл. 38г става чл. 38д и в него съюзът „и“ след думите „чл. 38а“ се заменя със запетая, след думите „чл.38б“ се добавя „и 38в“, а думите „чл. 38в“ се заменят с „чл. 38г“.

12. Настоящият чл. 38д става чл. 38е

11. В чл. 83, ал. 1 се правят следните допълнения:

а) в т. 4 след думите „за пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа“ се добавя „включително приоритетите за достъп и диспечерско управление“;

б) в т. 5 след думите „за пренос на електрическа енергия през електроразпределителните мрежи“ се добавя „включително приоритетите за достъп и диспечерско управление“;

12. В чл. 105 се създава ал. 8:

„(8) Производителите на енергия от високоефективно комбинирано производство на енергия могат да предлагат допълнителни услуги на оператора на преносна мрежа в случаите по ал. 7, когато това е технически и икономически съвместимо с начина на експлоатацията на обекта за производство.“

13. В чл. 106 се правят следните изменения и допълнения:

а) досегашният текст става ал. 1 и в края „т. 4“ се заменя с „т. 5“.

б) създава се ал. 2:

„(2) Производителите на енергия от високоефективно комбинирано производство на енергия могат да предлагат допълнителни услуги на операторите на разпределителни мрежи в случаите по ал. 1, когато това е технически и икономически съвместимо с начина на експлоатацията на обекта за производство.“

14. Чл. 135 се изменя така:

„Чл. 135. (1) Сградните инсталации на клиентите се присъединяват към топлопреносната мрежа чрез присъединителен топлопровод и абонатна станция.

(2) Когато се присъединява нова сграда във всеки отделен имот в сградата се монтира индивидуален топломер на конкурентна цена.

(3) Когато се присъединява съществуваща сграда след основен ремонт и преработка на сградните отоплителни инсталации от вертикално в хоризонтално разпределение във всеки отделен имот в сградата се монтира индивидуален топломер на конкурентна цена.“

15. В чл. 139 се създава ал. 3:

„(3) Разпределението на топлинната енергия в сграда - етажна собственост, която се снабдява с топлинна енергия от районна отоплителна система или локален източник, се извършва съгласно методиката към наредбата по чл. 125, ал. 3.“

16. В чл. 140 се създава ал. 7:

„(7) Когато се подменят съществуващи средства за дялово разпределение за отопление се монтират индивидуални топломери на конкурентна цена, доколкото това е технически възможно или разходно ефективно по отношение на потенциалните икономии на енергия.“

17. Член 143 се изменя така:

„Чл. 143. (1) Потребителите на топлинна енергия в сграда - етажна собственост избират метод за определяне на количеството топлинна енергия, отдадена от сградна инсталация при въведена система за дялово разпределение чрез индивидуални разпределители, съгласно наредбата по чл. 125, ал. 3.

(2) В случаите, в които потребителите на топлинна енергия в сграда - етажна собственост не избират метод за определяне на количеството топлинна енергия, количеството топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация при въведена система за дялово разпределение чрез индивидуални разпределители, се определя от лицето по чл. 139б, ал. 1 съгласно методиката по наредбата по чл. 125, ал. 3.

(3) Изборът по ал. 1 се извършва с решение на общото събрание на етажната собственост по реда на ЗЕУС.

(4) Топлинната енергия за отопление на общите части на сградата - етажна собственост, в които има отоплителни тела, при прилагане на дялово разпределение чрез индивидуални разпределители, се определя въз основа на:

1. мощността на отоплителните тела, или

2. показанията на инсталираните върху тях индивидуални разпределители.

(5) В случаите по ал. 1, 2 и 4 топлинната енергия се разпределя между всички клиенти пропорционално на отопляемия обем на отделните имоти по проект.“

18. В чл. 144, ал. 3 думите „чл. 143, ал. 1 и ал. 2, т. 1“ се заменят с „чл. 143, ал.

1, ал. 2 и ал. 4, т. 1“.

19. Чл. 155 се изменя така:

„Чл. 155. (1) Клиентите на топлинна енергия в сграда - етажна собственост, заплащат консумираната топлинна енергия по един от следните избрани от тях начини:

1. на 11 равни месечни вноски и една изравнителна вноски;
2. на месечни вноски, определени по прогнозна консумация за сградата, и една изравнителна вноски;
3. по реална месечна консумация.

(2) Топлопреносното предприятие или доставчикът на топлинна енергия фактурират консумираното количество топлинна енергия въз основа на действителното потребление най – малко веднъж годишно.

(3) Правилата за определяне на прогнозната консумация и изравняването на сумите за действително консумираното количество топлинна енергия за всеки отделен клиент се определят с наредбата по чл. 125, ал. 3.“

20. В чл. 162 се създава ал. 5:

„(5) Операторите, отговарящи за диспечерското управление на инсталациите за производство на електрическа енергия разработват и публикуват правила за управление на електроенергийната система по чл. 83, ал. 1, т. 4 и 5, които не противоречат на изискванията за сигурност, надеждност и безопасност на електроенергийната система и включват:

1. гарантиране преноса и разпределението на електроенергийната система от високоефективно комбинирано производство на енергия;
2. гарантиране достъпа до мрежата на електроенергия от високоефективно комбинирано производство;
3. приоритетно диспечерско управление на електроенергията от високоефективно комбинирано производство.“

21. В чл. 162а се правят следните изменения и допълнения:

а) в ал. 1 в края на текста се добавя „при облекчени процедури, съгласно наредбата по чл. 116, ал. 7“;

б) създава се ал. 5:

„(5) Операторите на електропреносната мрежа и на електроразпределителните мрежи при спазване на критериите за сигурност, определени с правилата по чл. 83, ал. 1, т. 4 и 5 от Закона за енергетиката и чл. 18, ал. 1 т. 1, 2 и 4 от Закона за енергията от възобновяеми източници, са длъжни да:

1. предоставят гарантиран достъп до съответната мрежа на електрическата енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство;
2. гарантират преноса и разпределението на електрическата енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство;
3. предоставят приоритет при диспечериране на електрическата енергия, произведена от високоефективно комбинирано производство.“

22. Член 163 се изменя така:

„Чл. 163. Критериите, на които трябва да отговарят всеобхватната оценка, анализът на разходите и ползите и анализът на националния потенциал за високоефективно комбинирано производство по чл. 4, ал. 2, т. 11, се определят с наредба, издадена от министъра на икономиката и енергетиката.“

23. Създава се чл. 163а:

„Чл. 163а (1) При разработване на инвестиционни проекти се извършва анализ на разходите и ползите в съответствие с наредбата по чл. 163, за инсталации с обща

входяща топлинна мощност над 20 МВт в случаите на:

1. планиране на нова топлоелектрическа инсталация за производство на електроенергия, за да бъдат оценени разходите и ползите от проектиране на инсталация, която да функционира като инсталация за високоефективно комбинирано производство на енергия;

2. значително преоборудване на топлоелектрическа инсталация за производство на електроенергия за да бъдат оценени разходите и ползите от преоборудване на инсталацията като инсталация за високоефективно комбинирано производство на енергия;

3. значително преоборудване на промишлена инсталация, генерираща отпадна топлина на полезно температурно ниво, с цел използването на отпадната топлина за задоволяване на икономически оправдано търсене, в т. ч. чрез комбинирано производство на енергия, както и от свързването на тази инсталация с районна отоплителна или охладителна мрежа;

4. планиране на нова районна отоплителна и охладителна мрежа или при съществуваща районна отоплителна или охладителна мрежа се планира нова инсталация за производство на енергия или значително преоборудване на съществуваща инсталация, с цел оползотворяване на отпадната топлина от съседни промишлени инсталации.

(2) Дружествата, отговарящи за експлоатацията на районни отоплителни и охладителни мрежи оказват съдействие и предоставят необходимата информация в случаите по ал. 1, т. 3 и т. 4, при поискване от лицата по ал. 1

(3) Монтирането на оборудване, с което да се улавя въглероден диоксид, произведен от горивна инсталация, с оглед на съхранението му в геоложки формации, не се счита за преоборудване за целите по ал. 1, т. 2, 3 и 4.

24. В чл. 207б думите „или чл. 38г“ се заменят с „чл. 38г, ал. 1 и 38д“

25. В § 1 на Допълнителни разпоредби се правят следните изменения и допълнения:

а) създават се т. 24в и т. 24г:

„24в. „Ефективни районни отоплителни и охладителни системи“ са районни отоплителни или охладителни системи, използващи поне 50 % възобновяема енергия, 50 % отпадна топлина, 75 % топлинна енергия от комбинирано производство на енергия или 50 % от съчетание на такава енергия и топлина.“

„24г. „Значително преоборудване“ означава преоборудване, разходите за което надхвърлят 50 % от инвестиционните разходи за съпоставима нова инсталация.“

б) в т. 41б. в б. „а“ думите „от доставчик, предоставящ услуги от обществен интерес“ се заличават.

§ 23 (1) Оценката по чл. 4, ал. 2, т. 11, буква „а“ от Закона за енергетиката се изготвя и изпраща на Европейската комисия в срок до 31 декември 2015 г.

(2) Оценката по ал. 1 се актуализира на всеки пет години при постъпило искане на Европейската комисия и ѝ се изпраща.

§ 24. (1) Подзаконовите нормативни актове по прилагането на Закона за енергетиката се приемат, съответно издават и привеждат в съответствие в срок до 6 месеца от влизането му в сила.

(2) До приемането, съответно издаването на подзаконовите нормативни актове по ал. 1 се прилагат действащите нормативни актове, доколкото не противоречат на този закон.

§ 25. Изпълнението на закона се възлага на министъра на икономиката и енергетиката.

§ 26. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на чл. 23 от Закона за енергийната ефективност, който влиза в сила от 1 януари 2014 г.